

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΒ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄

Συνεδρίαση 8^{ης} Ιουνίου 2023

Ωρα έναρξης: 4.22 μ.μ.

Αρ. 29

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΑΝΝΙΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Καλό απόγευμα!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσω την έναρξη των εργασιών της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

Παρακαλώ δηλώστε την παρουσία σας ηλεκτρονικά και παρακαλώ τους γραμματείς να διαπιστώσουν αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΝΙΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμη κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προχωρούμε τώρα στο Πρώτο Κεφάλαιο της ημερήσιας διάταξης, που είναι η νομοθετική εργασία. Όλες οι εκθέσεις θεωρούνται αναγνωσθείσες. Τα θέματα με τους αριθμούς 1 και 2, τα οποία έχουν κοινή έκθεση, θα συζητηθούν στο τέλος της νομοθετικής εργασίας κατόπιν αιτήματος συναδέλφου. Το τρίτο θέμα αναβάλλεται για επανεξέταση από την αρμόδια επιτροπή και αντιλαμβάνομαι θα είναι την ερχόμενη βδομάδα στην ολομέλεια. Το τέταρτο θέμα επίσης αναβάλλεται, για να εξεταστεί από την αρμόδια επιτροπή με τις καταπιθέμενες τροπολογίες επίσης. Το πέμπτο θέμα πιλοφορείται «Ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023». Είναι πρόταση νόμου του κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου.

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου, ώστε τα μέλη του προσωπικού της ΑΗΚ που θα επιλέξουν να συνεχίσουν την υπηρεσία τους στον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου ως μέλη του προσωπικού του και τα οποία κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του προτεινόμενου νόμου είναι μέλη του Ταμείου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης της ΑΗΚ, του Ταμείου Ευημερίας Υπαλλήλων της ΑΗΚ, του Ταμείου Ευημερίας Επιστημονικού Προσωπικού της ΑΗΚ, του Ταμείου Βοηθείας Υπαλλήλων της ΑΗΚ και του Ταμείου Βοηθείας Επιστημονικού Προσωπικού της ΑΗΚ να παραμείνουν και να συνεχίσουν με τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις ως μέλη των εν λόγω ταμείων.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού για την πρόταση νόμου «Ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Κυριάκος Χατζηγιάννης, πρόεδρος

Πανίκος Λεωνίδου

Αβέρωφ Νεοφύτου

Χρύσης Παντελίδης

Νίκος Σύκας

Μιχάλης Γιακουμή

Κώστας Κώστα

Σταύρος Παπαδούρης

Γιαννάκης Γαβριήλ

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού μελέτησε την πιο πάνω πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε στη Βουλή στις 6 Απριλίου 2023 από τον κ. Κυριάκο Χατζηγιάννη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 2, 23 και 30 Μαΐου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ο Υπουργός Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού του ίδιου υπουργείου, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ), της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ), του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ), της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ), της Συντεχνίας Επιστημονικού Προσωπικού Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΣΕΠΑΗΚ), της Συντεχνίας Υπαλλήλων Βάρδιας Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΣΥΒΑΗΚ), της Ελεύθερης Παγκύπριας Οργάνωσης Προσωπικού Αρχής Ηλεκτρισμού (ΕΠΟΠΑΗ) και της Συντεχνίας Ημικρατικών, Δημοτικών και Κοινοτικών Εργατοϋπαλλήλων Κύπρου (ΣΗΔΗΚΕΚ-ΑΗΚ).

Σημειώνεται ότι κατά τη συζήτηση της πρότασης νόμου παρευρέθηκε επίσης το μέλος της επιτροπής κ. Ανδρέας Πασιουρτίδης.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι η πρόταση νόμου εξετάστηκε από την επιτροπή κατά προτεραιότητα, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α(3) του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων, για λόγους που επιβάλλονται από τον σκοπό της. Ειδικότερα, για τη συζήτηση της πρότασης νόμου ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίσπευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυκνωθεί.

Σκοπός της πρότασης νόμου είναι η τροποποίηση του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου, ώστε τα μέλη του προσωπικού της ΑΗΚ που θα επιλέξουν να συνεχίσουν την υπηρεσία τους στον ΔΣΜΚ ως μέλη του προσωπικού του και τα οποία κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του προτεινόμενου νόμου είναι μέλη του Ταμείου Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης της ΑΗΚ, του Ταμείου Ευημερίας Υπαλλήλων της ΑΗΚ, του Ταμείου Ευημερίας Επιστημονικού Προσωπικού της ΑΗΚ, του Ταμείου Βοηθείας Υπαλλήλων της ΑΗΚ και του Ταμείου Βοηθείας Επιστημονικού Προσωπικού της ΑΗΚ να παραμείνουν και να συνεχίσουν με τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις ως μέλη των εν λόγω ταμείων.

Επιπροσθέτως, με την πρόταση νόμου σκοπείται η τροποποίηση του πιο πάνω νόμου, ώστε η παραχώρηση ειδικών κινήτρων σε υπαλλήλους της ΑΗΚ να εξεταστεί και να αποφασιστεί από την Ειδική Επιτροπή ΔΣΜΚ, προτού οι εν λόγω υπάλληλοι κληθούν να επιλέξουν κατά πόσο επιθυμούν να καταστούν μέλη του προσωπικού του ΔΣΜΚ, προκειμένου τα κίνητρα αυτά να τους ωθήσουν να συνεχίσουν την υπηρεσία τους στον ΔΣΜΚ.

Όλοι όσοι παρευρέθηκαν στις συνεδρίες της επιτροπής συμφώνησαν με τις πρόνοιες της πρότασης νόμου.

Στο πλαίσιο της συζήτησης ενώπιον της επιτροπής την τελευταία απασχόλησαν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα ζητήματα:

1. Η ανάγκη παροχής εξουσίας στον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας για έκδοση διατάγματος το οποίο να καθορίζει τη διαδικασία μεταφοράς των ωφελημάτων και/ή δικαιωμάτων του προσωπικού της ΑΗΚ που θα επιλέξουν να καταστούν μέλη του προσωπικού του ΔΣΜΚ, αντί ο καθορισμός της εν λόγω διαδικασίας να γίνεται με κανονισμούς, όπως προβλέπεται στον υπό τροποποίηση νόμο, για σκοπούς επίσπευσης της όλης διαδικασίας.
2. Η ανάγκη καθορισμού συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος για την ολοκλήρωση της στελέχωσης του ΔΣΜΚ.

Με βάση τα πιο πάνω, η επιτροπή αποφάσισε να τροποποιήσει, με τη σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, το κείμενο της πρότασης νόμου, ώστε:

1. η στελέχωση του ΔΣΜΚ με βάση την οργανική του διάρθρωση να ολοκληρωθεί εντός έξι (6) μηνών από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος των κανονισμών που αφορούν τα σχέδια υπηρεσίας των θέσεων που περιλαμβάνονται στην εν λόγω οργανική διάρθρωσή του,
2. η διαδικασία μεταφοράς των ωφελημάτων και/ή δικαιωμάτων των εν λόγω υπαλλήλων και η διασφάλιση και κατοχύρωση των κεκτημένων δικαιωμάτων τους κατά την ημερομηνία μεταφοράς τους στον ΔΣΜΚ να καθορίζεται σε διάταγμα του Υπουργού Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας αντί σε κανονισμούς, όπως προβλέπεται στον υπό τροποποίηση νόμο,
3. να προστεθεί πρόνοια με την οποία να προβλέπεται ότι από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος της μεταφοράς του προσωπικού της ΑΗΚ στον ΔΣΜΚ τις απαιτούμενες εισφορές εργοδότη στο Ταμείο Ιατροφαρμακευτικής Περίθαλψης Υπαλλήλων της ΑΗΚ ή/και στο Ταμείο Ευημερίας Υπαλλήλων της ΑΗΚ

ή/και στο Ταμείο Ευημερίας Επιστημονικού Προσωπικού της ΑΗΚ ή/και στο Ταμείο Βοηθείας Υπαλλήλων της ΑΗΚ ή/και στο Ταμείο Βοηθείας Επιστημονικού Προσωπικού της ΑΗΚ θα καταβάλλει ο ΔΣΜΚ ως συγχρηματοδοτούσα επιχείρηση και

4. να προστεθεί πρόνοια με την οποία να προβλέπεται ότι οι ισχύοντες κανόνες λειτουργίας των πιο πάνω αναφερόμενων ταμείων θα τροποποιηθούν κατάλληλα από την ΑΗΚ σε συνεργασία με τον ΔΣΜΚ.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατά πλειοψηφία του προέδρου και των μελών της βουλευτών των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος, εισηγείται στην ολομέλεια του σώματος την ψήφιση της πρότασης νόμου σε νόμο ως αυτή τροποποιήθηκε σύμφωνα με τα πιο πάνω.

Το μέλος της επιτροπής βουλευτής της Δημοκρατικής Παράταξης-Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων και το μέλος της βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών της πρότασης νόμου κατά τη συζήτησή της ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Υπάρχουν ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Βεβαίως, ο εισηγητής της πρότασης.

Κύριε Χατζηγιάννη.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Παρ' όλο που, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι μια πρόταση νόμου που προβλημάτισε από κοινού όλα τα μέλη της επιτροπής, καθώς επίσης την εκτελεστική εξουσία, τον ίδιο τον υπουργό, τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, την ΑΗΚ και λοιπούς άλλους, ΡΑΕΚ και λοιπούς άλλους συντελεστές του τομέα της ενέργειας και αφορά κυρίως το θέμα πώς όλοι συμβάλλουμε με έναν συντονισμένο τρόπο στο να επιστεύσουμε την πορεία ανοίγματος της αγοράς του ηλεκτρικού ρεύματος, δυστυχώς εμφανίζονται προβλήματα της δικής τους σημασίας πάντοτε. Δεν θα τα αξιολογήσω εγώ ωστόσο, με απόλυτο σεβασμό ένα από αυτά τα προβλήματα έχει να κάνει με τα δικαιώματα των εργαζομένων για ταμεία που δεν είναι τα κύρια ταμεία. Για τα κύρια ταμεία το έχουμε ρυθμίσει στη βασική προηγούμενη νομοθεσία, τα συνταξιοδοτικά εννοώ. Ωστόσο, για κάποια άλλα ταμεία που ανήκουν δικαιωματικά στους εργαζομένους θα πρέπει να διασφαλίσουμε τη συνέχιση αυτού του δικαιώματος στο νέο καθεστώς και θεωρώ εγώ ότι θα πρέπει να κτίσουμε αξιοπιστία, συνέχεια και καμία αμφισβήτηση και ο λόγος είναι απλός: ότι χρειαζόμαστε αυτό το πολύ εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό, το οποίο για δύο με τρία τώρα χρόνια έχει ενδιατρέψει, έχει πάρει εκείνο το expertise από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου, έχει αναπτύξει εκείνη την τεχνογνωσία που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο και της εργασίας που έχει γίνει όλο αυτό το διάστημα και για αυτό ακριβώς τον λόγο αναζητούμε λύσεις πώς να πεισθεί αυτό το προσωπικό μέσα από μια αλλαγή να διατηρηθεί αυτός ο πλούτος στον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου.

Ειρήσθω εν παρόδω, θα πρέπει να διασφαλιστεί πλήρως η ανεξαρτησία του Διαχειριστή και εδώ έν' το σημείο όπου δεν μπορεί να υπάρχει καμία σύνδεσή του, έστω και των ανθρώπων που εργάζονται, μαζί με την ΑΗΚ ως ενός από τους βασικούς συντελεστές, ως παραγωγού -αγνού τις άλλες του ιδιότητες- για αυτό ακριβώς τον λόγο. Αυτή η ανεξαρτησία θα πρέπει να κτιστεί και θα πρέπει να κτιστεί με τρόπο τέτοιο, που να μην αμφισβητείται αύριο νομικά, όταν επί ημερησίας βάσης θα γίνεται η πώληση ή αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και οι αποφάσεις του Διαχειριστή θα είναι τόσο σημαντικές, που, αν αμφισβητούνται, ευκόλως κάποιος θα μπορεί να προσφεύγει με αυτό το επιχείρημα, ότι υπάρχει άλφα ή βήτα ή γάμμα διασύνδεση. Για αυτό τον λόγο βρισκόμαστε σε απόλυτη εναρμόνιση, νομίζω και οι λοιποί συνάδελφοι της επιτροπής θα το επιβεβαιώσουν. Συγχαίρω τους συναδέλφους πραγματικά για το ότι αναλαμβάνουμε αυτή την καταλυτική, θα έλεγα, προσπάθεια και πρωτοβουλία στο να επιστεύσουμε τα πράγματα επιτέλους! Επιτέλους, να καταλήξουμε στο άνοιγμα της αγοράς, που όλοι συμφωνούμε εν πάση περιπτώσει.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ ευχαριστώ, συνάδελφε.

Υπάρχει κάποιος άλλος ομιλητής, ομιλήτρια επί θέματος αρχής;

Όχι.

Δεύτερη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 59 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 60 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 83 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρθρα 1 έως 4, ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα έξι. Υπέρ σαράντα πέντε, μία αποχή*.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα πέντε ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και μία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα επτά. Υπέρ σαράντα πέντε και δύο αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει δύο αποχές, ναι, τις είδα.

Λοιπόν, το είδα. Κάτι έγινε με το σύστημα, έκλεισε το σύστημα. Να διορθώσουμε την ψηφοφορία προηγουμένως. Για τον κ. Μυλωνά για τα άρθρα και για εμένα και τον κ. Γεωργίου στην τρίτη ανάγνωση φαίνεται αποχή, ενώ δεν είναι.

Ευχαριστώ πολύ.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Η πρόταση νόμου λοιπόν ομόφωνα ψηφίζεται σε νόμο.

Λοιπόν, πριν να προχωρήσουμε, να καλωσορίσουμε τους φοιτητές, φοιτήτριες που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης στη Βουλή των Αντιπροσώπων. Να τους ευχηθούμε να γνωρίσουν τις διεργασίες του σώματος. Θα έχουν την ευκαιρία να περάσουν από όλες τις επιτροπές και τους ευχαριστούμε για την εδώ παρουσία τους και το ενδιαφέρον τους.

Το έκτο θέμα πιλοφορείται «Ο περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Εμπορικού Δικαστηρίου και Ναυτοδικείου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023».

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Εμπορικού Δικαστηρίου και Ναυτοδικείου Νόμου, ώστε οι απαιτήσεις που σχετίζονται με υποθήκη ή επιβάρυνση πλοίου ή μεριδίου αυτού να εντάσσονται στις απαιτήσεις για τις οποίες δύναται να εγερθεί απαίτηση κατά πράγματος («in rem») εναντίον του υποθηκευμένου πλοίου, χωρίς να απαιτούνται οποιεσδήποτε άλλες δικαιοδοτικές προϋποθέσεις.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για το νομοσχέδιο «Ο περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Εμπορικού Δικαστηρίου και Ναυτοδικείου

---

* Τα αναλυτικά αποτελέσματα όλων των ηλεκτρονικών ψηφοφοριών της συνεδρίασης ευρίσκονται στο Αρχείο της Βουλής.

(Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Νίκος Τορναρίτης, πρόεδρος	Χριστιάνα Ερωτοκρίτου
Φωτεινή Τσιρίδου	Πανίκος Λεωνίδου
Νίκος Γεωργίου	Χαράλαμπος Θεοπέμπτου
Ανδρέας Πασιουρτίδης	Κωστής Ευσταθίου
Γιώργος Κουκουμάς	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δύο συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 17 και 24 Μαΐου 2023. Στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της εκπρόσωποι του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως.

Η Αρχιπρωτοκολλητής, η Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας και ο Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος, παρ' όλο που κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν στη συνεδρία της επιτροπής.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρέστη επίσης το μέλος της επιτροπής κ. Άριστος Δαμιανού.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Εμπορικού Δικαστηρίου και Ναυτοδικείου Νόμου, ώστε οι απαιτήσεις που σχετίζονται με υποθήκη ή επιβάρυνση πλοίου ή μεριδίου αυτού να εντάσσονται στις απαιτήσεις για τις οποίες δύναται να εγερθεί απαίτηση κατά πράγματος («in rem») εναντίον του υποθηκευμένου πλοίου, χωρίς να απαιτούνται οποιεσδήποτε άλλες δικαιοδοτικές προϋποθέσεις.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου, η εκπρόσωπος του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως εξήγησε στην επιτροπή τους σκοπούς και τη φιλοσοφία των προτεινόμενων ρυθμίσεων, σημειώνοντας ότι με αυτές επιδιώκεται η τροποποίηση των διατάξεων της βασικής νομοθεσίας οι οποίες καθορίζουν τον τρόπο άσκησης της δικαιοδοσίας του Ναυτοδικείου, ώστε αυτές να συνάδουν με την ερμηνεία του όρου «ναυτική υπόθεση». Η ρύθμιση αυτή κρίθηκε αναγκαία λόγω των προβλημάτων που διαπιστώθηκαν στην εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων της βασικής νομοθεσίας.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών, Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού εισηγούνται στην ολομέλεια του σώματος την ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο.
2. Τα μέλη της επιτροπής βουλευτές των κοινοβουλευτικών ομάδων ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και το μέλος της επιτροπής βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών και το μέλος της μεμονωμένος σοσιαλιστής βουλευτής επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο, θα τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Εμπορικού Δικαστηρίου και Ναυτοδικείου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.
Ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;
Όχι.
Δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.
Τροποποίηση του άρθρου 19 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρθρα 1 έως 2, ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τέσσερις. Υπέρ σαράντα τρεις και μια αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Εμπορικού Δικαστηρίου και Ναυτοδικείου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα έξι. Υπέρ σαράντα πέντε και μια αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Κύριε Ευσταθίου, αποχή έτσι; Για να βεβαιωθώ ότι είναι σωστή η ψηφοφορία μας.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Ναι, είναι αποχή για τη χρήση της αγγλικής γλώσσας στο πρωτοδικείο, κάτι το οποίο το θεωρώ απαράδεκτο!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, το γνωρίζουμε, δεν χρειάζεται...

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Και θα το λέω πάντα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Ευχαριστούμε πολύ.

(Κτυπά τη σφύρα.)

Άρα, με σαράντα πέντε ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και μία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο*.

Το έβδομο θέμα πιλοφορείται «Ο περί της Ποιότητας του Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης Νόμος του 2023».

Παρακαλώ τον κ. Γεωργίου να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Θέσπιση νομοθετικού πλαισίου και κατάργηση του περί της Ποιότητας του Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης (Παρακολούθηση και Έλεγχος) Νόμου, ώστε να επέλθει εναρμόνιση με την Οδηγία (ΕΕ) 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2020 σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης.

(Η σχετική έκθεση)

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το νομοσχέδιο
«Ο περί της Ποιότητας του Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης Νόμος του 2023»**

Παρόντες:

Ευθύμιος Δίπλαρος, πρόεδρος

Μαρίνα Νικολάου

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

Αποχή: Μεμονωμένος σοσιαλιστής βουλευτής.

Σάβια Ορφανίδου
Χαράλαμπος Πάζαρος
Νίκος Κέττηρος

Χρίστος Χριστόφιας
Χρύσανθος Σαββίδης
Μιχάλης Γιακουμή

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τέσσερις συνεδρίες, που πραγματοποιήθηκαν στις 11, 18 και 25 Μαΐου και την 1^η Ιουνίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας και του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας του ίδιου υπουργείου, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, του Υπουργείου Εσωτερικών, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, του Γενικού Χημείου του Κράτους (ΓΧΚ), του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λάρνακας, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου και του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου.

Το Συμβούλιο Υδατοπρομήθειας Λευκωσίας, η Ομοσπονδία Εργοδοτών και Βιομηχάνων και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, παρ' όλο που κλήθηκαν στην πρώτη συνεδρία της επιτροπής, δεν εκπροσωπήθηκαν σε αυτήν. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η επιτροπή ενημερώθηκε ότι το θέμα δεν εμπίπτει στις αρμοδιότητες του εν λόγω υπουργείου.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου παρευρέθηκε επίσης το μέλος της επιτροπής κ. Πανίκος Λεωνίδου.

Σημειώνεται περαιτέρω ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση του νομοσχεδίου, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων. Ειδικότερα, για τη συζήτηση του νομοσχεδίου ολοκληρώθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για επίστευση της διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυχθεί.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η θέσπιση νέας νομοθεσίας και η κατάργηση του περί της Ποιότητας του Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης (Παρακολούθηση και Έλεγχος) Νόμου, ώστε να επέλθει εναρμόνιση με την Οδηγία (ΕΕ) 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2020 σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου προβλέπονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Ενίσχυση των προτύπων ποιότητας για το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης.
2. Ανάλυση δράσεων για τη διασφάλιση καλύτερης πρόσβασης σε νερό ανθρώπινης κατανάλωσης όσον αφορά ευάλωτες και περιθωριοποιημένες ομάδες, για την προώθηση της διάθεσης νερού της βρύσης σε δημόσιους και άλλους χώρους, καθώς και για την αύξηση της εμπιστοσύνης των πολιτών στην κατανάλωση του νερού της βρύσης.
3. Λήψη μέτρων για μείωση της διαρροής νερού και αντιμετώπιση των αναδυόμενων ρύπων μέσω της διενέργειας επιπρόσθετων ελέγχων στο σύστημα διανομής νερού ανθρώπινης κατανάλωσης.
4. Ενημέρωση των καταναλωτών σε σχέση με το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης.

Σημειώνεται ότι η χρονική δέσμευση για την υιοθέτηση των προνοιών της πιο πάνω αναφερόμενης Οδηγίας από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν η 12^η Ιανουαρίου 2023 και επιπροσθέτως ότι εκκρεμεί διαδικασία παράβασης κατά της Δημοκρατίας, στο πλαίσιο της οποίας έχει ήδη ληφθεί προειδοποιητική επιστολή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ωστόσο, το εναρμονιστικό νομοσχέδιο κατατέθηκε στη Βουλή την 4^η Μαΐου 2023 με επιστολή του Υπουργείου Υγείας, ημερομηνίας 27 Απριλίου 2023.

Στο πλαίσιο της συζήτησης, ο εκπρόσωπος του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας επεξήγησε στην επιτροπή τους σκοπούς και τη φιλοσοφία των προτεινόμενων ρυθμίσεων και ενημέρωσε την επιτροπή ότι η εν λόγω Οδηγία παρέχει χρόνο στα κράτη μέλη, αφού προηγηθεί η εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με αυτήν, να θέσουν σε εφαρμογή τις κατάλληλες διαδικασίες μέχρι το έτος 2026.

Οι εμπλεκόμενοι φορείς οι οποίοι παρευρέθηκαν στην επιτροπή συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του προτεινόμενου νόμου. Παράλληλα, ορισμένοι φορείς υπέβαλαν εισηγήσεις ή εξέφρασαν επιφυλάξεις σε σχέση με τα ακόλουθα:

1. Η εκπρόσωπος του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού εισηγήθηκε την τροποποίηση του νομοσχεδίου, ώστε, μετά την έναρξη της ισχύος του περί Επαρχιακών Οργανισμών Αυτοδιοίκησης Νόμου, στο Συμβούλιο Ασφάλειας Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης να συμμετέχει ως μέλος ο γενικός διευθυντής κάθε επαρχιακού οργανισμού αυτοδιοίκησης ή εκπρόσωπός του αντί ο πρόεδρος ή ο αντιπρόεδρος του.

2. Η εκπρόσωπος του Υπουργείου Εσωτερικών εισηγήθηκε όπως το Υπουργείο Εσωτερικών εκπροσωπείται στο Συμβούλιο Ασφάλειας Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης από τον γενικό διευθυντή του αντί από λειουργό του υπουργείου.
3. Η εκπρόσωπος της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου εξέφρασε επιφυλάξεις σε σχέση με το ενδεχόμενο δημιουργίας επιπλέον κόστους, ως αποτελέσματος των ρυθμίσεων που προτείνονται, το οποίο θα μετακυλιστεί στους καταναλωτές.
4. Η εκπρόσωπος του ΓΧΚ εισηγήθηκε την προσθήκη της μικροβιολογικής παραμέτρου «pseudomonas aeruginosa» στις παραμετρικές τιμές που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου την επιτροπή απασχόλησαν μεταξύ άλλων τα πιο κάτω θέματα, για τα οποία ζήτησε από τους αρμόδιους φορείς πρόσθετα στοιχεία και επεξηγήσεις:

1. Το ύψος του κόστους το οποίο θα προκύψει από την εφαρμογή του προτεινόμενου νόμου, το οποίο θα μετακυλιστεί στους καταναλωτές.
2. Η ποιότητα των υφιστάμενων σωληνώσεων του δικτύου διανομής νερού σε ορισμένους δήμους και κοινότητες, καθώς και το ενδεχόμενο πρόκλησης μόλυνσης σε περίπτωση απώλειας νερού.
3. Η ανάγκη διασφάλισης της διενέργειας των απαιτούμενων ελέγχων ποιότητας στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης και ο τρόπος με τον οποίο θα επιτυγχάνεται ο έλεγχος σε κάθε στάδιο από το οποίο διέρχεται το νερό στο σύστημα υδροδότησης.
4. Το ενδεχόμενο σύγκρουσης συμφέροντος μελών του Συμβουλίου Ασφάλειας Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης τα οποία με τον προτεινόμενο νόμο ορίζονται ταυτόχρονα ως φορείς ύδρευσης και οι ενδεχόμενες συνέπειες στη νομιμότητα των αποφάσεων του εν λόγω συμβουλίου.
5. Ο περιορισμός του δικαιώματος ένστασης επηρεαζόμενου προσώπου μόνο σε ορισμένες από τις δυσμενείς πράξεις που δύναται να εκδώσει το Συμβούλιο Ασφάλειας Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης.

Συναφώς, το Υπουργείο Υγείας κατέθεσε στην επιτροπή αναθεωρημένο κείμενο, στο οποίο προβλέπεται ότι οι φορείς ύδρευσης οι οποίοι συμμετέχουν στο Συμβούλιο Ασφάλειας Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης θα στερούνται του δικαιώματος ψήφου σε σχέση με αποφάσεις στις οποίες έχουν οποιοδήποτε συμφέρον.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού έλαβε υπόψη τις εκατέρωθεν απόψεις, αποφάσισε να υιοθετήσει τις εισηγήσεις του Υπουργείου Εσωτερικών και του Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού, τις οποίες ενσωμάτωσε στο κείμενο του νομοσχεδίου. Περαιτέρω, η επιτροπή αποφάσισε να μην υιοθετήσει την εισήγηση του ΓΧΚ, μετά από ενημέρωση της οποίας έτυχε από το Υπουργείο Υγείας ότι το θέμα ρυθμίζεται σε άλλη νομοθεσία. Επιπροσθέτως, η επιτροπή τροποποίησε το κείμενο του νομοσχεδίου, ώστε αφενός το δικαίωμα ένστασης επηρεαζόμενου προσώπου έναντι αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφάλειας Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης να παρέχεται σε σχέση με όλες τις δυσμενείς πράξεις που δύναται να εκδώσει το εν λόγω συμβούλιο και αφετέρου κάθε επαρχιακός οργανισμός αυτοδιοίκησης να εκπροσωπείται στο Συμβούλιο Ασφάλειας Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης από τον γενικό διευθυντή του ή εκπρόσωπό του αντί από τον πρόεδρο ή αντιπρόεδρο, όπως προτείνεται.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού προέβη στις απαραίτητες νομοτεχνικές βελτιώσεις, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχουν ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Δεύτερη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Ερμηνεία. Άρθρο 2.

Πεδίο εφαρμογής. Άρθρο 3.

Καθίδρυση Συμβουλίου Ασφάλειας Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης. Άρθρο 4.

Εξουσίες, αρμοδιότητες και καθήκοντα του Συμβουλίου Ασφάλειας Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης. Άρθρο 5.

Γραμματέας Συμβουλίου Ασφάλειας Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης. Άρθρο 6.

Εκχώρηση αρμοδιοτήτων από τον Διευθυντή του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας. Άρθρο 7.

Διάθεση υγιεινού και καθαρού νερού. Άρθρο 8.

Παράμετροι και παραμετρικές τιμές. Άρθρο 9.

Σημείο τήρησης. Άρθρο 10.

Προσέγγιση βάσει κινδύνου για την ασφάλεια του νερού. Άρθρο 11.

Εκτίμηση κινδύνου και διαχείριση κινδύνου των λεκανών απορροής για σημεία υδροληψίας νερού ανθρώπινης κατανάλωσης. Άρθρο 12.

Εκτίμηση κινδύνου και διαχείριση κινδύνου για το σύστημα υδροδότησης. Άρθρο 13.

Εκτίμηση κινδύνου των οικιακών συστημάτων διανομής. Άρθρο 14.

Ελάχιστες υγειονομικές απαιτήσεις για τα υλικά που έρχονται σε επαφή με το νερό ανθρώπινης κατανάλωσης. Άρθρο 15.

Ελάχιστες απαιτήσεις για τις χημικές ουσίες επεξεργασίας και τα μέσα διήθησης που έρχονται σε επαφή με νερό ανθρώπινης κατανάλωσης. Άρθρο 16.

Αρχιεπιθεωρητής και Επιθεωρητές. Άρθρο 17.

Εξουσίες και καθήκοντα του Αρχιεπιθεωρητή και των Επιθεωρητών. Άρθρο 18.

Παρακολούθηση και έλεγχος της ποιότητας του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης. Άρθρο 19.

Επανορθωτικές ενέργειες και περιορισμοί χρήσης. Άρθρο 20.

Παρεκκλίσεις από τις παραμετρικές τιμές. Άρθρο 21.

Υποχρέωση προσώπου που διαθέτει νερό από βυτιοφόρο όχημα ή από βυτιοφόρο πλοίο ή από βυτίο με ή χωρίς κερματοδέκτη για καταχώρισή του στο Μητρώο που τηρεί ο Διευθυντής του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας. Άρθρο 22.

Πρόσβαση σε νερό ανθρώπινης κατανάλωσης. Άρθρο 23.

Πληροφόρηση του κοινού. Άρθρο 24.

Πληροφορίες σχετικά με την παρακολούθηση της εφαρμογής. Άρθρο 25.

Λήψη δειγμάτων. Άρθρο 26.

Αρμόδιο Εργαστήριο. Άρθρο 27.

Επιβολή μέτρων από τον Διευθυντή του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας σε φορέα ύδρευσης. Άρθρο 28.

Δικαίωμα ένστασης. Άρθρο 29.

Επιβολή τελών και επιβαρύνσεων από τον Διευθυντή του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας. Άρθρο 30.

Διοικητικό πρόστιμο που επιβάλλεται από τον Διευθυντή του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας. Άρθρο 31.

Αδικήματα και ποινές. Άρθρο 32.

Εξουσία έκδοσης κανονισμών. Άρθρο 33.

Εξουσία έκδοσης διαταγμάτων. Άρθρο 34.

Τροποποίηση Παραρτημάτων του Νόμου και των Κανονισμών. Άρθρο 35.

Μεταβατικές διατάξεις. Άρθρο 36.

Κατάργηση. Άρθρο 37.

Παραπομπές. Άρθρο 38.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για τα άρθρα και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τρεις. Υπέρ σαράντα τρεις, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί της Ποιότητας του Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τέσσερις. Υπέρ σαράντα τέσσερις, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Είναι ομόφωνα και το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Το όγδοο θέμα τιτλοφορείται «Ο περί Αιμοδοσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

Παρακαλώ τον γραμματέα να διαβάσει τον σκοπό.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Αιμοδοσίας Νόμου, ώστε να διαφοροποιηθεί η σύνθεση και οι αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Αιμοδοσίας, για να καταστεί πιο αποτελεσματικός ο συμβουλευτικός του ρόλος αναφορικά με την ασφάλεια και την επάρκεια του αίματος και των παραγώγων αυτού.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας για το νομοσχέδιο «Ο περί Αιμοδοσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Ευθύμιος Δίπλαρος, πρόεδρος

Μαρίνα Νικολάου

Χαράλαμπος Πάζαρος

Χρίστος Χριστόφιας

Νίκος Κέττηρος

Μιχάλης Γιακουμή

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 27 Απριλίου και στις 11 και 18 Μαΐου 2023. Στο πλαίσιο των εν λόγω συνεδριάσεων κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής εκπρόσωποι του Υπουργείου Υγείας, του Τμήματος Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας, καθώς και του Κέντρου Αίματος του ίδιου υπουργείου, του Οργανισμού Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ), του Οργανισμού Κρατικών Υπηρεσιών Υγείας (ΟΚΥΠΥ), του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου (ΠΙΣ), του Παγκύπριου Συνδέσμου Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων (ΠΑΣΙΝ), της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Ασθενών Κύπρου (ΟΣΑΚ), της Εθνικής Επιτροπής Θαλασσαιμίας και της Κυπριακής Αιματολογικής Εταιρείας.

Σημειώνεται ότι κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Σάβια Ορφανίδου, Πανίκος Λεωνίδου και Χρύσανθος Σαββίδης.

Σκοπός του νόμου που προτείνεται είναι η τροποποίηση του περί Αιμοδοσίας Νόμου, ώστε να διαφοροποιηθεί η σύνθεση και οι αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Αιμοδοσίας, για να καταστεί πιο αποτελεσματικός ο συμβουλευτικός του ρόλος αναφορικά με την ασφάλεια και την επάρκεια του αίματος και των παραγώγων αυτού.

Ειδικότερα, με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου προβλέπονται τα ακόλουθα:

1. Διαφοροποίηση της σύνθεσης του Εθνικού Συμβουλίου Αιμοδοσίας, ώστε να διασφαλίζεται η συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων σε δραστηριότητες που αφορούν τη συλλογή, την επεξεργασία, τη διανομή και τη διαχείριση του αίματος στο πλαίσιο των σημερινών δεδομένων του συστήματος υγείας.
2. Διαφοροποίηση του συμβουλευτικού ρόλου του Εθνικού Συμβουλίου Αιμοδοσίας προς την αρμόδια αρχή, ώστε αυτός να ασκείται σε σχέση με:
  - α. τον καθορισμό της πολιτικής που αφορά την αιμοδοσία,
  - β. τις διαδικασίες που αφορούν την αιμοδοσία, την επεξεργασία, τη διανομή και τη διαχείριση του αίματος,

- γ. την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα αιμοδοσίας και
- δ. την υιοθέτηση και εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών διαχείρισης του αίματος και αιμοεπαγρύπνησης.

Οι εμπλεκόμενοι φορείς που παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής συμφώνησαν με τους σκοπούς και τις επιδιώξεις του προτεινόμενου νόμου.

Στο πλαίσιο της συζήτησης του νομοσχεδίου μέλη της επιτροπής ζήτησαν πρόσθετα στοιχεία και επεξηγήσεις αναφορικά με την επάρκεια των αποθεμάτων αίματος και τις ελλείψεις που ενδεχομένως να προκύψουν σε περίπτωση αύξησης του ιατρικού τουρισμού, τα στατιστικά στοιχεία σε σχέση με τον αριθμό των εθελοντών αιμοδοτών, την ανάγκη πρόσληψης μόνιμων υπαλλήλων στο Κέντρο Αίματος αντί αγοράς υπηρεσιών, τα προσόντα των μελών του Εθνικού Συμβουλίου Αιμοδοσίας και τις αρμοδιότητές τους, τη στελέχωση των τραπεζών αίματος με εκπαιδευμένο προσωπικό, καθώς και με την εφαρμογή ευρωπαϊκών και διεθνών πρωτοκόλλων.

Η επιτροπή, αφού διεξήλθε τις επιμέρους πρόνοιες του νομοσχεδίου, αποφάσισε να τροποποιήσει το κείμενο του νομοσχεδίου, ώστε:

1. το Υπουργείο Υγείας να ορίζει μόνο ένα πρόσωπο ως μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Αιμοδοσίας, αντί δύο όπως προτείνεται,
2. το Εθνικό Συμβούλιο Αιμοδοσίας, στο πλαίσιο της άσκησης του συμβουλευτικού του ρόλου, να λαμβάνει υπόψη τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρωτόκολλα και
3. να διασαφηνιστούν ορισμένες πρόνοιές του.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, κατέληξε στις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο πρόεδρος και τα μέλη της επιτροπής βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού τάχθηκαν υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο.
2. Τα μέλη της βουλευτικής κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και το μέλος της βουλευτικής της ΔΗΠΑ-Συνεργασία επιφυλάχθηκαν να τοποθετηθούν επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Υπάρχουν δύο τροπολογίες της βουλευτριάς κ. Μαρίνας Νικολάου και των βουλευτών κ. Νίκου Κέττηρου και Χρίστου Χριστόφια εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, οπότε αν φαντάζομαι ότι θα χρησιμοποιήσετε τον χρόνο σας και για παρουσίαση της τροπολογίας σας.

Ομιλητές, ομιλήτριες, παρακαλώ, επί θέματος αρχής;

Όχι.

Οπότε, θα προχωρήσουμε με τις τροπολογίες της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις. Επειδή οι τροπολογίες έχουν κοινό σκοπό, θα τεθούν προς έγκριση ταυτόχρονα.

Παρακαλώ τον γραμματέα να τις διαβάσει.

Ένα λεπτό.

Ναι, κύριε Σαββίδη. Παρακαλώ, εγερθείτε.

ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Είναι δύο τροπολογίες;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι μια τροπολογία την οποία θα την θέσουμε μαζί ουσιαστικά με δύο διαφορετικά άρθρα, αλλά θα τεθούν μαζί. Είμαι σίγουρη ότι τη διαβάσατε και είστε ενημερωμένος.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Να τη διαβάσει τώρα ο κ. Γεωργίου. Αν έχετε οποιαδήποτε απορία, να την επεξηγήσουν οι εισηγητές.

Ελάτε, κύριε Γεωργίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτεινόμενες τροπολογίες των κ. Μαρίνας Νικολάου, Νίκου Κέττηρου και Χρίστου Χριστόφια εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις για το νομοσχέδιο «Ο περί Αιμοδοσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023»

Γίνεται εισήγηση για τροποποίηση του εδαφίου (β) του άρθρου 4 του πιο πάνω νομοσχεδίου, με το οποίο αντικαθίσταται το εδάφιο (3) του άρθρου 7 του βασικού νόμου, ώστε να επενεχθούν τα ακόλουθα:

1. Να τροποποιηθεί η παράγραφος (δ) αυτού, ώστε ο εκπρόσωπος του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου, ο οποίος συμμετέχει ως μέλος στο Εθνικό Συμβούλιο Αιμοδοσίας, να μην είναι κατ' ανάγκη μέλος της Αιματολογικής Εταιρείας Κύπρου· και
2. Να προστεθεί, αμέσως μετά την παράγραφο (δ) αυτού, νέα παράγραφος, σύμφωνα με την οποία στο Εθνικό Συμβούλιο Αιμοδοσίας να συμμετέχει επιπροσθέτως και ιατρός μέλος της Αιματολογικής Εταιρείας Κύπρου.

Σημειώσεις:

- α. Με τις προτεινόμενες τροπολογίες σκοπεύεται η ξεχωριστή εκπροσώπηση στο Εθνικό Συμβούλιο Αιμοδοσίας του Παγκύπριου Ιατρικού Συλλόγου ως θεσμικού οργάνου και της Αιματολογικής Εταιρείας Κύπρου.
- β. Να γίνουν οι συνακόλουθες νομοτεχνικές αλλαγές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι δύο διαφορετικά άρθρα σε μια τροπολογία. Οπότε, ψηφίζουμε, παρακαλώ, για την τροπολογία, όπως ακριβώς έχει αναγνωσθεί από τον κ. Γεωργίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα πέντε. Υπέρ σαράντα πέντε, ομόφωνα.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διορθώθηκε μια χαρά!

Είναι ομόφωνα, άρα εγκρίνεται η τροπολογία.

Και προχωράμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του άρθρου 3 του βασικού νόμου. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του άρθρου 7 του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

Αντικατάσταση του άρθρου 8 του βασικού νόμου. Άρθρο 5.

Τροποποίηση του τίτλου του Μέρους ΙΙΙ του βασικού νόμου. Άρθρο 6.

Διαγραφή των άρθρων 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 και 18 του βασικού νόμου. Άρθρο 7.

Αντικατάσταση του πλαγιότιτλου του άρθρου 21 του βασικού νόμου. Άρθρο 8.

Τροποποίηση του άρθρου 21 του βασικού νόμου. Άρθρο 9.

Διαγραφή του άρθρου 22 του βασικού νόμου. Άρθρο 10.

Διαγραφή του Μέρους ΙV του βασικού νόμου. Άρθρο 11.

Διαγραφή του άρθρου 29 του βασικού νόμου. Άρθρο 12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρθρα 1 έως 12, ψηφίζουμε για τα άρθρα, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τρεις. Υπέρ σαράντα τρεις, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι ομόφωνο, τα άρθρα εγκρίνονται.

Τρίτη ανάγνωση.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως «Ο περί Αιμοδοσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τρεις. Υπέρ σαράντα τρεις, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Είναι ομόφωνο και το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο.

Ερχόμαστε τώρα στα θέματα υπ' αριθμόν 1 και 2, τα οποία έχουν κοινή έκθεση και πιλοφορούνται «Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022» και «Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2019». Το υπ' αριθμόν 2 θέμα είναι πρόταση νόμου των κ. Στέφανου Στεφάνου, Άριστου Δαμιανού και Αντρέα Καυκαλιά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις. Για τη συζήτηση των θεμάτων έχουν συμφωνηθεί οι πιο κάτω χρόνοι: Στα κόμματα ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ, ΔΗΚΟ δέκα λεπτά, στα κόμματα ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ, ΔΗΠΑ οκτώ, Κίνημα Οικολόγων πέντε και στον ανεξάρτητο και μεμονωμένο βουλευτή από τρία λεπτά. Βεβαίως, στους χρόνους αυτούς περιλαμβάνονται και οι δευτερολογίες.

Παρακαλώ τώρα τον γραμματέα να διαβάσει τους σκοπούς.

Έχετε τους χρόνους, κύριε Κώστα, ή να σας τους δώσω;

Θα σας τους δώσω.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τροποποίηση του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου, ώστε ο μειωμένος συντελεστής φόρου προστιθέμενης αξίας ύψους 5% να εφαρμόζεται για τα πρώτα 130 τ.μ. δομήσιμου εμβαδού κατοικίας μέχρι και την αξία των €350.000, νοουμένου ότι η συνολική αξία της συναλλαγής δεν υπερβαίνει τα €475.000 και το συνολικό δομήσιμο εμβαδό τα 190 τ.μ.

Τροποποίηση του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου, ώστε να διορθωθούν ορισμένες στρεβλώσεις και αδυναμίες που έχουν εντοπιστεί σε σχέση με την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%) στην παράδοση και ανέγερση κατοικίας.

(Η σχετική έκθεση)

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού για το νομοσχέδιο «Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022» και την πρόταση νόμου «Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2019»

Παρόντες:

Χριστίανα Ερωτοκρίτου, πρόεδρος

Χρίστος Χριστοφίδης

Χρύσης Παντελίδης

Σωτήρης Ιωάννου

Χάρης Γεωργιάδης

Ηλίας Μυριάνθους

Ονούφριος Κουλλά

Αλέκος Τρυφωνίδης

Σάβια Ορφανίδου

Μη μέλη της επιτροπής:

Άριστος Δαμιανού

Μαρίνος Σιζόπουλος

Αντρέας Καυκαλιάς

Σταύρος Παπαδούρης

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού εξέτασε τα πιο πάνω σχέδια νόμου σε δεκατρείς συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 7^{ης} Φεβρουαρίου 2022 και 1^{ης} Ιουνίου 2023. Η πρόταση νόμου μελετήθηκε από την επιτροπή και σε προγενέστερη συνεδρία της, ημερομηνίας 5 Νοεμβρίου 2021, ενώ η εξέτασή της άρχισε κατά την προηγούμενη βουλευτική περίοδο, και συγκεκριμένα στις 19 Οκτωβρίου 2020.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή στις συνεδριάσεις της που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ της 20^{ης} Φεβρουαρίου και της 15^{ης} Μαΐου 2023 εξέτασε επίσης σχετική πρόταση νόμου, η οποία κατατέθηκε από τον κ. Σταύρο Παπαδούρη του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, την οποία ωστόσο ο ίδιος απέσυρε την 1^η Ιουνίου 2023, σε μία προσπάθεια, όπως ο ίδιος δήλωσε, ένδειξης καλής θέλησης για την εξεύρεση συναινετικής πρότασης από πλευράς των κοινοβουλευτικών κομμάτων και την προώθηση μίας κοινά αποδεκτής και ει δυνατόν ομόφωνης νομοθετικής ρύθμισης.

Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της ο τέως Υπουργός Οικονομικών κ. Κωνσταντίνος Πετρίδης, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, ο Έφορος Φορολογίας, εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών και του Τμήματος Φορολογίας του ίδιου υπουργείου, του Υπουργείου Εσωτερικών και του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως του ίδιου υπουργείου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου (ΚΕΒΕ), του Συνδέσμου Μεγάλων Αναπτύξεων, της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ), του Επιστημονικού Τεχνικού Επιμελητηρίου Κύπρου (ΕΤΕΚ), του Παγκύπριου Συνδέσμου Επιχειρηματιών Ανάπτυξης Γης και Οικοδομών, του Κυπριακού Συνδέσμου Ιδιοκτητών Ακινήτων (ΚΣΙΑ), του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου, του Συλλόγου Πολιτικών Μηχανικών Κύπρου, της Ομοσπονδίας Συνδέσμων Εργολάβων Οικοδομών Κύπρου (ΟΣΕΟΚ) και του Συνδέσμου Επιστημόνων Εκτιμητών Ακινήτων Κύπρου.

Σκοπός του νομοσχεδίου όπως αρχικά κατατέθηκε είναι η τροποποίηση του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου, ώστε ο μειωμένος συντελεστής φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) ύψους 5% να εφαρμόζεται για τα πρώτα 140 τετραγωνικά μέτρα (τ.μ.) κατοικίας, στην περίπτωση παράδοσης ή ανέγερσης κατοικίας της οποίας το μέγιστο εμβαδόν δεν υπερβαίνει τα 200 τ.μ.

Σκοπός της πρότασης νόμου, η οποία κατατέθηκε από τους κ. Στέφανο Στεφάνου, Άριστο Δαμιανού και Αντρέα Καυκαλιά εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις στις 22 Νοεμβρίου 2019, είναι η τροποποίηση του περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας Νόμου, ώστε να διορθωθούν ορισμένες στρεβλώσεις και αδυναμίες που εντοπίστηκαν σε σχέση με την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%) στην παράδοση και ανέγερση κατοικιών.

Ειδικότερα, με την υπό αναφορά πρόταση νόμου προτείνονται οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

1. Ο καθορισμός ανώτατων ορίων στην αξία της κατοικίας ανά τ.μ., ήτοι €1.500 ανά τ.μ. δομήσιμου εμβαδού για την ανέγερση ή επέκταση κατοικίας και €2.500 ανά τ.μ. δομήσιμου εμβαδού για την απόκτηση κατοικίας, προκειμένου η ανέγερση, επέκταση και αγορά κατοικίας να υπόκεινται στον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ (5%).
2. Η υπαγωγή στον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ (5%) της επέκτασης κατοικίας η οποία γίνεται για την κάλυψη οικογενειακών αναγκών που προκύπτουν μετά την απόκτηση ή ανέγερση της κατοικίας, νοουμένου ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις σε σχέση με το ανώτατο όριο εμβαδού της κατοικίας.
3. Η υπαγωγή στον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ (5%) των εργασιών που σχετίζονται με την ανέγερση, επέκταση και ολοκλήρωση κατοικίας και πραγματοποιούνται από τρίτα πρόσωπα, με τα οποία το δικαιούχο στον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ (5%) πρόσωπο συμβάλλεται απευθείας.
4. Η παραχώρηση δικαιώματος σε πρόσωπο το οποίο ασκεί εκ νέου το δικαίωμα απόκτησης κατοικίας με μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ (5%) να διεκδικεί, υπό προϋποθέσεις, την επιστροφή του ΦΠΑ που κατέβαλε για την απόκτηση της προηγούμενης κατοικίας του για το μέρος που αναλογεί στη χρονική περίοδο κατά την οποία χρησιμοποίησε την πρώτη κατοικία του ως κύριο και μόνιμο χώρο διαμονής κατά τη δεσμευτική από τον βασικό νόμο περίοδο των δέκα ετών.

Στο πλαίσιο της εξέτασης της πρότασης νόμου, οι εισηγητές αυτής δήλωσαν ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις αποσκοπούν στην εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, διορθώνοντας τις στρεβλώσεις που παρατηρούνται στην εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%) για την απόκτηση κατοικίας, ο οποίος, με βάση τη σχετική ευρωπαϊκή Οδηγία, είναι δυνατό να εφαρμόζεται στο πλαίσιο άσκησης κοινωνικής πολιτικής για σκοπούς απόκτησης κατοικίας.

Ειδικότερα, όπως οι ίδιοι δήλωσαν, με βάση την εθνική νομοθεσία ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ (5%) για την απόκτηση κατοικίας τυγχάνει καθολικής εφαρμογής. Ως εκ τούτου, δεν ανταποκρίνεται στον στοχευμένο κοινωνικό σκοπό για τον οποίο θεσπίστηκε, αφού επωφελούνται αυτού άπαντες, με αποτέλεσμα, εκτός των άλλων, το κράτος να αποστερείται σημαντικών εσόδων από τον ΦΠΑ.

Οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών διαφώνησαν με τις πρόνοιες της πρότασης νόμου, εκφράζοντας μεταξύ άλλων τις ακόλουθες θέσεις:

1. Ο καθορισμός ανώτατων ορίων στην αξία της κατοικίας ανά τ.μ. δομήσιμου εμβαδού, καθώς και η υπαγωγή των εργασιών που πραγματοποιούνται από υπεργολάβους και σχετίζονται με την ανέγερση, επέκταση και ολοκλήρωση κατοικίας στον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ (5%) ενθαρρύνουν τη φοροδιαφυγή, αυξάνουν τον διοικητικό φόρτο και επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα των ελέγχων του Τμήματος Φορολογίας.

2. Η εισαγωγή του κριτηρίου ανώτατης αξίας ανά τ.μ. δομήσιμου εμβαδού, προκειμένου κατοικία να καθίσταται επιλέξιμη, δεν αντιμετωπίζει το ζήτημα της καθολικής εφαρμογής του μέτρου, συναφώς δεν ικανοποιεί τους όρους της κοινωνικής πολιτικής.
3. Η παροχή υπηρεσιών για επέκταση υφιστάμενης κατοικίας υπόκειται ήδη, υπό προϋποθέσεις, με βάση τις διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας, στον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ (5%), κατά τον ίδιο τρόπο που ισχύει στις περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών ανακαίνισης και επιδιόρθωσης κατοικιών, ως εκ τούτου δεν κρίνεται αναγκαία οποιαδήποτε περαιτέρω ρύθμιση.

Στο ίδιο πλαίσιο και ειδικότερα κατά τη συνεδρία της ημερομηνίας 5 Νοεμβρίου 2021, η επιτροπή ενημερώθηκε από τους εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέστειλε στη Δημοκρατία προειδοποιητική επιστολή, ημερομηνίας 15 Ιουλίου 2021, στην οποία επισημαίνεται ότι το νομικό πλαίσιο που ρυθμίζει την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%) για την αγορά και ανέγερση κατοικίας στην Κύπρο δεν συνάδει με τις αντίστοιχες πρόνοιες της σχετικής ευρωπαϊκής Οδηγίας, αφού δεν πληροί τις προϋποθέσεις της κοινωνικής πολιτικής που προβλέπονται στην εν λόγω Οδηγία.

Ειδικότερα, στην επιστολή της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σημειώνει ότι, με βάση τις σχετικές εθνικές διατάξεις:

1. δεν προβλέπονται οποιεσδήποτε προϋποθέσεις ως προς την επιβολή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%) για την αγορά και ανέγερση κατοικίας που να δικαιολογούν τον κοινωνικό χαρακτήρα του μέτρου,
2. επωφελούνται του μέτρου όλοι οι πολίτες της Δημοκρατίας, οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης από άλλα κράτη μέλη, καθώς και υπήκοοι τρίτων χωρών κατά την αγορά κατοικίας στην Κύπρο, ανεξαρτήτως εισοδημάτων, περιουσιακών στοιχείων και οικονομικής κατάστασης του δικαιούχου προσώπου, των μελών της οικογένειάς του και του ανώτατου συνολικού εμβαδού της κατοικίας,
3. το όριο των 200 τ.μ., προκειμένου η αγορά ή ανέγερση κατοικίας να εμπίπτει στον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ (5%), υπερβαίνει το μέσο εμβαδόν κατοικίας στην Κύπρο, το οποίο, με βάση τα στοιχεία της Eurostat, ανέρχεται στα 141,4 τ.μ.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου επί της αρχής, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν ότι το νομοσχέδιο κατατέθηκε ως απόρροια της εν λόγω προειδοποιητικής επιστολής και αποσκοπεί στην εναρμόνιση της εθνικής νομοθεσίας με τις πρόνοιες της Οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου της 28^{ης} Νοεμβρίου 2006 σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας, που αφορούν στην εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%) για την απόκτηση κατοικίας.

Συναφώς, όπως δήλωσαν οι ίδιοι κυβερνητικοί αρμόδιοι, δεδομένου ότι η Δημοκρατία βρίσκεται σε διαδικασία παράβασης, κρίνεται αναγκαία η προώθηση του νομοσχεδίου, ώστε να αποφευχθεί το ενδεχόμενο παραπομπής της στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και η επιβολή οποιασδήποτε ποινής.

Η εκπρόσωπος της Νομικής Υπηρεσίας δήλωσε ότι το υπό εξέταση νομοσχέδιο καταρτίστηκε με γνώμονα την τήρηση του υποδεικνυόμενου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πλαισίου, με στόχο τη συμμόρφωση της Δημοκρατίας με τις ευρωπαϊκές απαιτήσεις και συνεπώς τον τερματισμό της εν εξελίξει εναντίον της διαδικασίας.

Οι εκπρόσωποι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας εξέφρασαν επιφυλάξεις κατά πόσο με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις, ως αυτές προβλέπονται στα σχέδια νόμου, επιτυγχάνεται η απαιτούμενη εναρμόνιση με τα προβλεπόμενα στη σχετική ευρωπαϊκή Οδηγία, καθότι δεν διασφαλίζουν ότι ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ (5%) για την απόκτηση κατοικίας θα εφαρμόζεται αποκλειστικά για κοινωνικούς σκοπούς. Παράλληλα, τάχθηκαν θετικά ως προς την προοπτική υπαγωγής της επέκτασης κατοικιών στο πλαίσιο των ρυθμίσεων που αφορούν στην εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%).

Περαιτέρω, οι ίδιοι εκπρόσωποι κατέθεσαν με σχετικά υπομνήματα τις εισηγήσεις τους επί του ζητήματος, οι οποίες αφορούν κυρίως στα ακόλουθα:

1. Τον καθορισμό ανώτατου ορίου δομήσιμου εμβαδού και συνολικής αξίας της κατοικίας, εξαιρουμένης της γης, ώστε το μέτρο να εφαρμόζεται στοχευμένα.
2. Την εισαγωγή περιορισμού ως προς το ύψος του ανώτατου ορίου αξίας της κατοικίας ανά τ.μ., ώστε να μην υπερβαίνει τον μέσο όρο κατασκευής οικιστικών μονάδων στην Κύπρο, ή εναλλακτικά τον καθορισμό ανώτατου ορίου στο εμβαδόν και στη συνολική αξία της κατοικίας.
3. Τον καθορισμό της αγοραίας αξίας της κατοικίας, στις περιπτώσεις αγοράς κατοικίας, από τον διευθυντή του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας και, στις περιπτώσεις ανέγερσης κατοικίας, τον καθορισμό της με βάση τις πρόνοιες του συμβολαίου εργολαβίας.
4. Την περίληψη πρόνοιας με την οποία να καθορίζεται ρητώς ότι ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ (5%) για την απόκτηση κατοικίας δεν εφαρμόζεται για επενδυτικούς σκοπούς.

Οι εκπρόσωποι του ΚΕΒΕ, της ΟΕΒ, του ΕΤΕΚ, του Παγκύπριου Συνδέσμου Επιχειρηματιών Ανάπτυξης Γης και Οικοδομών, του ΚΣΙΑ, του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Κύπρου, του Συλλόγου Πολιτικών Μηχανικών

Κύπρου, της ΟΣΕΟΚ και του Συνδέσμου Επιστημόνων Ακινήτων Κύπρου, χωρίς να διαφωνούν με την ανάγκη συμμόρφωσης της Δημοκρατίας με τις απαιτήσεις του ευρωπαϊκού κεκτημένου, εξέφρασαν τη διαφωνία τους ως προς τις πρόνοιες του νομοσχεδίου, λόγω των αρνητικών επιπτώσεων που αναμένεται να επιφέρουν στην κυπριακή οικονομία.

Ειδικότερα, οι εκπρόσωποι των πιο πάνω φορέων δήλωσαν ότι η αναθεώρηση του πλαισίου εφαρμογής του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%) για την απόκτηση κατοικίας στη βάση των προνοιών του νομοσχεδίου θα εντείνει τα υφιστάμενα προβλήματα στην αγορά ακινήτων και στον κατασκευαστικό τομέα, που προκλήθηκαν συνεπεία της πανδημίας του κορωνοϊού, του πολέμου στην Ουκρανία και του πληθωρισμού, και θα καταστήσει σχεδόν αδύνατη την απόκτηση ιδιόκτητης κατοικίας, ειδικότερα για τα νεαρά ζευγάρια.

Ως εκ τούτου, κατέθεσαν εισηγήσεις για τροποποίηση του νομοσχεδίου, οι οποίες αφορούν μεταξύ άλλων στην εισαγωγή εναλλακτικών ή/και πρόσθετων κριτηρίων ως προς την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%) για την απόκτηση κατοικίας, καθώς και στην αύξηση των προτεινόμενων ανώτατων ορίων εμβαδού κατοικίας, ώστε αφενός να συνάδουν με τα πραγματικά δεδομένα στην Κύπρο και αφετέρου να περιοριστούν οι αρνητικές επιπτώσεις στην αγορά.

Εξέφρασαν επίσης την ανάγκη περίληψης πρόνοιας για την παραχώρηση εύλογης μεταβατικής περιόδου, προκειμένου εν εξελίξει σχετικές διαδικασίες να ολοκληρωθούν με βάση τις υφιστάμενες διατάξεις της νομοθεσίας, με στόχο την ομαλή προσαρμογή της αγοράς στις νέες ρυθμίσεις και την αποφυγή στρεβλώσεων.

Οι εκπρόσωποι του ΕΤΕΚ, του Συνδέσμου Αρχιτεκτόνων Κύπρου, της ΟΕΒ, της ΟΣΕΟΚ, καθώς και του Συνδέσμου Επιστημόνων Εκτιμητών και Συμβούλων Ακινήτων Κύπρου εισηγήθηκαν επίσης την υπαγωγή των εργασιών αναβάθμισης, ανακαίνισης και προσθηκομετατροπών κατοικιών στις ρυθμίσεις που αφορούν στην εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%) για την απόκτηση κατοικίας, επισημαίνοντας ότι οι υφιστάμενες διατάξεις του νόμου που ρυθμίζουν το ζήτημα καθιστούν τη διαδικασία πολύπλοκη και μη λειτουργική.

Σημειώνεται ότι οι θέσεις των εμπλεκόμενων φορέων αναλύονται σε υπομνήματα και επιστολές που οι ίδιοι κατέθεσαν στο πλαίσιο της εξέτασης των σχεδίων νόμου.

Στο στάδιο της περαιτέρω εξέτασης του θέματος, την επιτροπή απασχόλησαν κυρίως τα ακόλουθα ζητήματα:

1. Η εισαγωγή πρόσθετων κριτηρίων σχετικά με την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%) για την απόκτηση κατοικίας πέραν των προτεινόμενων ορίων εμβαδού κατοικίας.
2. Το ύψος του ανώτατου ορίου τ.μ. επί του οποίου θα εφαρμόζεται ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ (5%), καθώς και του ανώτατου ορίου εμβαδού βάσει του οποίου κατοικία θα καθίσταται επιλέξιμη.
3. Η παραχώρηση επαρκούς μεταβατικής περιόδου για σκοπούς προσαρμογής της αγοράς στις επερχόμενες ρυθμίσεις.

Ο τέως Υπουργός Οικονομικών, στη βάση των θέσεων που εκφράστηκαν ενώπιον της επιτροπής, εξήγησε τους λόγους και τη φιλοσοφία των κριτηρίων που περιλήφθηκαν στο νομοσχέδιο και εξέφρασε την προθυμία του όπως το Υπουργείο Οικονομικών εξετάσει το ενδεχόμενο αναθεώρησης των προτεινόμενων τ.μ., καθώς και περίληψης πρόσθετων κριτηρίων, όπως ανώτατου ορίου στην αξία της κατοικίας. Παράλληλα, συμφώνησε με την εισήγηση για παραχώρηση εύλογης μεταβατικής περιόδου προσαρμογής της αγοράς στις νέες ρυθμίσεις.

Προσθέτοντας στα πιο πάνω, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών επισήμαναν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Η εισαγωγή του κριτηρίου αξίας κατοικίας, σε συνδυασμό με το κριτήριο εμβαδού κατοικίας, είναι επιθυμητή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αφού, με βάση τις υποδείξεις της, ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ (5%) για την απόκτηση κατοικίας είναι ορθότερο να εφαρμόζεται στη βάση δύο τουλάχιστον κοινωνικών κριτηρίων, ώστε να επιτυγχάνεται η απαιτούμενη στόχευση.
2. Τα ανώτατα όρια αξίας και εμβαδού κατοικίας πρέπει να αιτιολογούνται πλήρως από επίσημα στοιχεία του κράτους και να μην υπερβαίνουν τον μέσο όρο.
3. Οποιαδήποτε μεταβατική περίοδος παρασχεθεί πρέπει να έχει λογική διάρκεια και να κυμαίνεται στο πλαίσιο των αναμενόμενων προσδοκιών των πολιτών, όπως επισημαίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
4. Το ζήτημα της υπαγωγής των εργασιών ανακαίνισης, επεκτάσεων και προσθηκών σε υφιστάμενες κατοικίες στο πλαίσιο του μειωμένου συντελεστή (5%) δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου. Το Υπουργείο Οικονομικών, αφού ολοκληρωθεί η συζήτηση του νομοσχεδίου, προτίθεται να επανεξετάσει τις υφιστάμενες διατάξεις του νόμου που ρυθμίζουν τη φορολογική μεταχείριση των εν λόγω εργασιών σε σχέση με το ΦΠΑ στη βάση των νέων προνοιών της σχετικής ευρωπαϊκής Οδηγίας.

Ο Έφορος Φορολογίας επισήμανε την ανάγκη σαφούς καθορισμού του νομικού πλαισίου επί του οποίου θα εφαρμόζεται ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ (5%), ώστε να περιορίζεται η ανάγκη έκδοσης ερμηνευτικών εγκυκλίων από τον εκάστοτε Έφορο Φορολογίας, καθώς και την ανάγκη περίληψης ασφαλιστικών δικλίδων αναφορικά με τη μεταβατική περίοδο, προκειμένου να αποφευχθούν ενδεχόμενα κατάχρησης.

Επιπροσθέτως, ενημέρωσε την επιτροπή για τη στρέβλωση που παρατηρείται κατά την εφαρμογή των υφιστάμενων διατάξεων του νόμου που αφορούν στην υποχρέωση των πολιτών να καταβάλλουν ολόκληρο το ποσό ΦΠΑ που προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ κανονικού και μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ, όταν παύουν να χρησιμοποιούν την κατοικία τους πριν από τη λήξη της προβλεπόμενης από τον νόμο δεκαετούς περιόδου, επισημαίνοντας ότι θα ήταν ορθότερο να καταβάλλεται το ποσό που αναλογεί στην περίοδο κατά την οποία η κατοικία παύει να χρησιμοποιείται ως χώρος διαμονής.

Η επιτροπή, στη βάση των όσων διαμειφθηκαν, κάλεσε το Υπουργείο Οικονομικών όπως μελετήσει τις θέσεις και εισηγήσεις τόσο της ίδιας όσο και των εμπλεκόμενων φορέων και καταθέσει ενώπιόν της νέο κείμενο νομοσχεδίου.

Συναφώς, το Υπουργείο Οικονομικών, έπειτα από διαβουλεύσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς και λαμβάνοντας υπόψη εισηγήσεις και προτάσεις που τέθηκαν τόσο από τους ίδιους όσο και από μέλη της επιτροπής, προέβη κατά την πορεία των συζητήσεων και συνεδριάσεων στην κατάθεση ενώπιον της επιτροπής αριθμού αναθεωρημένων κειμένων νομοσχεδίου.

Στο στάδιο της κατ' άρθρον εξέτασης των αναθεωρημένων κειμένων του νομοσχεδίου, η επιτροπή, στο πλαίσιο των προσπαθειών για βέλτιστη ρύθμιση του ζητήματος, επεξεργάστηκε με τη σειρά της τις εισηγήσεις για τροποποίηση των προνοιών αυτού, οι οποίες κατατέθηκαν τόσο από βουλευτές όσο και από εμπλεκόμενους φορείς και αφορούσαν μεταξύ άλλων στην τροποποίηση των κριτηρίων εφαρμογής του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%), καθώς και στην επέκταση της προτεινόμενης μεταβατικής περιόδου.

Τοποθετούμενοι επί των εν λόγω εισηγήσεων κατά τις συνεδρίες της επιτροπής, οι εκπρόσωποι του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσαν ότι δεν είναι δυνατή η υιοθέτηση πλειστων εξ αυτών, καθότι δεν συνάδουν με τη φιλοσοφία της κοινωνικής πολιτικής όπως αυτή προκύπτει από τη σχετική ευρωπαϊκή Οδηγία και τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και συναφώς δεν αναμένεται να γίνουν αποδεκτές από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Περαιτέρω, η επιτροπή, κατά το ίδιο στάδιο, εξέτασε ρυθμίσεις οι οποίες περιλαμβάνονταν στα αρχικά αναθεωρημένα κείμενα και προέβλεπαν την εισαγωγή διαφορετικών κριτηρίων για διαμερίσματα και μονοκατοικίες ως προς την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%) για την απόκτηση κατοικίας. Οι εν λόγω ρυθμίσεις κατατέθηκαν ως αποτέλεσμα των συζητήσεων που διεξήχθησαν ενώπιον της επιτροπής με στόχο τον περιορισμό των επιπτώσεων στα νεαρά ζευγάρια, στους πολίτες χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων, καθώς και στην αγορά από την εφαρμογή του νέου προτεινόμενου φορολογικού πλαισίου.

Ωστόσο, οι πλείστοι εκ των εμπλεκόμενων φορέων διαφώνησαν με την προτεινόμενη διαφοροποίηση μονοκατοικιών και διαμερισμάτων, επισημαίνοντας τις στρεβλώσεις που θα επέλθουν στην αγορά, καθώς η απόκτηση μονοκατοικίας θα τυγχάνει ευνοϊκότερης φορολογικής μεταχείρισης σε σχέση με την απόκτηση διαμερίσματος.

Οι εκπρόσωποι της Ελεγκτικής Υπηρεσίας τάχθηκαν επίσης εναντίον της εισαγωγής διαφορετικών κριτηρίων μεταξύ διαμερισμάτων και μονοκατοικιών για την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%).

Ως εκ τούτου, η επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω θέσεις, αποφάσισε όπως, για σκοπούς ίσης μεταχείρισης και αποφυγής επηρεασμού της αγοράς και δημιουργίας στρεβλώσεων, στο νομοσχέδιο περιληφθούν κοινά κριτήρια σχετικά με την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%) για διαμερίσματα και για μονοκατοικίες.

Συναφώς, στη βάση των διαμειφθέντων, το Υπουργείο Οικονομικών την 31^η Μαΐου 2023 κατέληξε στην κατάθεση ενώπιον της επιτροπής τελικού κειμένου του νομοσχεδίου.

Ειδικότερα, στο τελικό κείμενο του υπό αναφορά νομοσχεδίου επήλθαν οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Αναθεώρηση των ανώτατων ορίων εμβαδού και εισαγωγή ανώτατων ορίων αξίας κατοικίας, ώστε ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ (5%) να εφαρμόζεται για τα πρώτα 110 τ.μ. δομήσιμου εμβαδού κατοικίας, χωρίς διαχωρισμό μεταξύ διαμερισμάτων και μονοκατοικιών, μέχρι την αξία των €350.000, νοουμένου ότι η συνολική αξία της συναλλαγής δεν υπερβαίνει τα €475.000 και το συνολικό δομήσιμο εμβαδόν δεν υπερβαίνει τα 190 τ.μ.
2. Περίληψη πρόνοιας, ώστε, στις περιπτώσεις ατόμων με αναπηρία, ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ (5%) να εφαρμόζεται για τα πρώτα 190 τ.μ. δομήσιμου εμβαδού κατοικίας.
3. Περίληψη πρόνοιας, ώστε να είναι δυνατή η αναθεώρηση της αξίας της συναλλαγής ανά τ.μ. με γνωστοποίηση του Εφόρου Φορολογίας κατόπιν απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου.

4. Περίληψη πρόνοιας, ώστε, στις περιπτώσεις που άτομο παύει να χρησιμοποιεί την κατοικία του ως μόνιμο χώρο διαμονής πριν από την προβλεπόμενη στον βασικό νόμο περίοδο των δέκα ετών, να καταβάλλει αναλογικά το ποσό της διαφοράς μεταξύ του φόρου που προκύπτει από την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή (5%) και του κανονικού συντελεστή ΦΠΑ (19%) για τη χρονική περίοδο που δεν χρησιμοποίησε την κατοικία, στη βάση της επισήμανσης του Εφόρου Φορολογίας.
5. Περίληψη μεταβατικής πρόνοιας, ώστε οι προτεινόμενες ρυθμίσεις να μην εφαρμόζονται, στις περιπτώσεις που έχει εξασφαλιστεί πολεοδομική άδεια ή έχει υποβληθεί αίτηση για εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας εντός τεσσάρων μηνών από την έναρξη της ισχύος του προτεινόμενου νόμου και έχει υποβληθεί δεόντως συμπληρωμένη υπεύθυνη δήλωση για την επιβολή μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ για την αγορά ή ανέγερση κατοικίας στον Έφορο Φορολογίας εντός τριών ετών από την έναρξη της ισχύος του προτεινόμενου νόμου.

Στο στάδιο της εξέτασης του τελικού κειμένου του νομοσχεδίου, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών δήλωσε ότι το εν λόγω κείμενο έχει κατατεθεί ως αποτέλεσμα των συζητήσεων που διεξήχθησαν στην επιτροπή και είναι σύμφωνο με τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ειδικότερα, σημείωσε ότι στο τελικό αναθεωρημένο κείμενο του νομοσχεδίου προβλέπεται η εφαρμογή μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ (5%) για την αγορά κατοικίας, χωρίς να γίνεται διάκριση μεταξύ διαμερισμάτων και μονοκατοικιών ως προς τα κριτήρια.

Όπως ο ίδιος αξιωματούχος δήλωσε, το μέγιστο όριο τ.μ. επί του οποίου θα εφαρμόζεται ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ (5%) έχει περιοριστεί στην τελική πρόταση του υπουργείου στα 110 τ.μ., καθότι, με βάση τις υποδείξεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τα επίσημα διαθέσιμα στοιχεία του κράτους δεν αιτιολογούν τη θέσπιση ανώτερου ορίου το οποίο να μπορεί να εκληφθεί ως μέτρο κοινωνικής στόχευσης.

Περαιτέρω, ενημέρωσε την επιτροπή για την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής να προχωρήσει την εν εξελίξει διαδικασία παράβασης στο επόμενο στάδιο και να διαβιβάσει στη Δημοκρατία Αιτιολογημένη Γνώμη.

Στο στάδιο της περαιτέρω εξέτασης του τελικού κειμένου του νομοσχεδίου, μέλη της επιτροπής εισηγήθηκαν την αύξηση του μέγιστου ορίου των 110 τ.μ. επί των οποίων θα εφαρμόζεται ο μειωμένος συντελεστής ΦΠΑ (5%). Επιπλέον, για σκοπούς σαφήνειας, εισηγήθηκαν τον καθορισμό, αντί της παρεχόμενης μεταβατικής περιόδου τεσσάρων μηνών, όπως προβλέπεται στο νομοσχέδιο, συγκεκριμένης ημερομηνίας, ήτοι της 31^{ης} Οκτωβρίου 2023, για την εξασφάλιση ή την υποβολή αίτησης εξασφάλισης πολεοδομικής άδειας, προκειμένου οι δικαιούχοι να εμπίπτουν στις διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας.

Συναφώς, ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών, αφού συμφώνησε με την τροποποίηση της μεταβατικής πρόνοιας με την προσθήκη συγκεκριμένης ημερομηνίας, δήλωσε σε σχέση με την εισήγηση για αύξηση του ορίου των τ.μ. πέραν των 110 τ.μ. ότι οποιαδήποτε αύξηση αυτού ενδεχομένως να επηρεάσει αρνητικά την υφιστάμενη διαδικασία παράβασης και να μη γίνει αποδεκτή από τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η επιτροπή, στο στάδιο της τοποθέτησης επί του τελικού κειμένου του νομοσχεδίου και λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά επικαιροποιημένα δεδομένα της αγοράς, τις πληθωριστικές πιέσεις, την αύξηση των τιμών των κατασκευαστικών υλικών, την αύξηση των επιτοκίων και τη δυσκολία στην παραχώρηση δανείων, ειδικότερα σε νεαρά ζευγάρια, για σκοπούς απόκτησης κατοικίας:

1. αποφάσισε ομόφωνα την αύξηση του μέγιστου ορίου των 110 τ.μ. στα 130 τ.μ., όριο το οποίο συνάδει με τα δεδομένα της αγοράς και ικανοποιεί παράλληλα στον καλύτερο δυνατό βαθμό τις απαιτήσεις της ευρωπαϊκής Οδηγίας, ενώ παραμένει, σε συνδυασμό με την ανώτατη αξία συναλλαγής ως δεύτερη ασφαλιστική δικλίδα, κοινωνικά στοχευμένο μέτρο και
2. ζήτησε την τελική θέση του Υπουργού Οικονομικών ως προς την πιο πάνω διαφοροποίηση.

Συναφώς, η πρόεδρος της επιτροπής, με επιστολή της, ημερομηνίας 2 Ιουνίου 2023, διαβίβασε στον Υπουργό Οικονομικών το πιο πάνω αίτημα.

Ο Υπουργός Οικονομικών, με απαντητική επιστολή του, ημερομηνίας 6 Ιουνίου 2023, ενημέρωσε την επιτροπή για τα ακόλουθα:

1. Τα χρονικά όρια έχουν εξαντληθεί και ο κίνδυνος να οδηγηθεί η Κύπρος στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και να υποστεί πρόστιμο είναι ψηλαφητός. Σε τέτοια περίπτωση, η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι δυνατό να διεκδικήσει τη λήψη ολόκληρου του ποσού των ιδίων πόρων, προσαυξημένου με τόκους υπερημερίας που απώλεσε από τη μείωση των ιδίων πόρων, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 609/2014 του Συμβουλίου.
2. Το Υπουργείο Οικονομικών θεωρεί ότι η πρόταση που έχει κατατεθεί από την κυβέρνηση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού αποτελεί την ενδεδειγμένη υπό τις περιστάσεις λύση, ιδιαίτερα όταν αυτή ήδη τυγχάνει της έγκρισης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σύμφωνα με την επιστολή της, ημερομηνίας 12 Δεκεμβρίου 2022.

3. Η κυβέρνηση, σταθμίζοντας όλα τα δεδομένα και σημειώνοντας ότι κανένας δεν μπορεί να προκαταβάλει την έγκριση των αρμόδιων αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα σεβαστεί ως θέμα αρχής την πρόταση που έχει διαμορφωθεί από την επιτροπή.
4. Στη βάση των πιο πάνω δεδομένων, η κυβέρνηση θα στηρίξει αυτή την πρόταση στα αρμόδια θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί του κειμένου του νομοσχεδίου όπως αυτό έχει τελικά διαμορφωθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω, καθώς και επί της πρότασης νόμου κατά τη συζήτησή τους στην ολομέλεια του σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, κύριε Δαμιανού.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Να ενημερώσω, κυρία Πρόεδρε, ότι, στο πλαίσιο της προσπάθειας επίτευξης σύγκλισης και συναίνεσης και επειδή μέρος της φιλοσοφίας της δικής μας πρότασης νόμου αντανακλάται στο κοινό αποτέλεσμα της επιτροπής Οικονομικών, ουσιαστικά αποσύρεται, εκπίπτει η δική μας πρόταση, η υπ' αριθμόν 2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως, ευχαριστώ πολύ.

Λοιπόν, να ξεκινήσουμε νομίζω με τους ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής.

Παρακαλώ να δηλώσετε ποιοι θέλουν να μιλήσουν -μπορεί κάποιος να μην επιθυμεί να αξιοποιήσει τον χρόνο του- για να γνωρίζουμε ακριβώς πώς θα προχωρήσουμε με τη σειρά των κομμάτων.

Βλέπω μόνο την κ. Ερωτοκρίτου και τον κ. Ιωάννου.

Αυτοί μόνο;

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Δεν θα πάμε με τη συγκεκριμένη σειρά;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα πάμε, αλλά να γνωρίζω αν θα είναι ένας ή δύο.

Να ξεκινήσουμε λοιπόν.

Κύριε Ευσταθίου, θέλετε τον λόγο;

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να ξεκινήσουμε από εσάς. Ευχαριστούμε.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Θα είμαι σύντομος, κυρία Πρόεδρε.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ένα από τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάποιος μπορεί να διαφωνεί, κάποιος μπορεί να συμφωνεί μαζί της. Δεν είναι λίγες οι φορές όπου η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποτάθηκε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και έχασε. Οι αποφάσεις του δικαστηρίου του Λουξεμβούργου δεν είναι πάντα υπέρ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ούτως εχόντων των πραγμάτων, θα μπορούσε κάποιος να υποστηρίξει ότι το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διατείνεται ότι η Κύπρος παραβιάζει την ευρωπαϊκή νομοθεσία μπορεί κάποιος να το αμφισβητήσει και μάλιστα με πιθανότητες επιτυχίας. Η Κύπρος εξάλλου, ως ξέρουμε, διαφοροποιείται από άλλες χώρες. Έχουμε κλίμα πολύ διαφορετικό, συνήθειες πολύ διαφορετικές από την υπόλοιπη Ευρώπη, είμαστε νησί. Είμαστε ένα νησί το οποίο έχει χάσει το 37% της γης του από τη συνεχιζόμενη τουρκική κατοχή, υπάρχουν

ιδιαιτερότητες τις οποίες θα μπορούσε κάποιος να υποστηρίξει, προκειμένου να αποστεί από τις εντολές ή τις οδηγίες, παραινήσεις ή τουλάχιστον διαταγές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία δεν χαιρεί και μεγάλης εκτίμησης τουλάχιστον στον χώρο του σοσιαλισμού, τον οποίο ασπάζομαι ανεξαρτήτως θέσεως ή εδράνου.

Αυτό το οποίο όμως έχει κυριολεκτικά κονιορτοποιήσει το επιχείρημα που μπορούσε κάποιος να εγείρει είναι το γεγονός ότι δυστυχώς η διαφοροποίηση της ρύθμισης στην Κύπρο έγινε στα πλαίσια ή κατ' εφαρμογή του προγράμματος των χρυσών διαβατηρίων. Έχουμε χάσει δηλαδή το ηθικό και νομικό μας πλεονέκτημα. Αυτό το οποίο μπορούσε να εγερθεί ως ιδιαιτερότητα της Κύπρου έχει χαθεί, ακριβώς γιατί έχει γίνει ένα πλιάτσικο στη διαδικασία των χρυσών διαβατηρίων και αυτό συνοδεύτηκε, αυτή η ρύθμιση, με αυτά τα απαράδεκτα τα οποία έγιναν στην Κύπρο.

Γι' αυτό τον λόγο δεν θα υποστηρίξω το να αποστούμε από τη γενικότερη ρύθμιση, έχοντας υπόψιν όλα αυτά τα οποία έχουν λάβει χώρα τα τελευταία χρόνια δυστυχώς στην Κύπρο.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ.

Ξέχασα την πρόεδρο της επιτροπής, ήθελε να ξεκινήσει πρώτη δικαίως.

Κυρία Ερωτοκρίτου, νομίζω όμως είναι μια ευκαιρία να σας συγχαρώ, προσωπικά εσάς και τα μέλη της επιτροπής σας, για την επίπονη δουλειά, το αποτέλεσμα, το παραγόμενο αποτέλεσμα, ότι σήμερα έχουμε ενώπιόν μας με όλες αυτές τις διαφορετικές προσεγγίσεις ένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα. Νομίζω εκφράζω όλους τους συναδέλφους και πολλά θερμά συγχαρητήρια για το συγκεκριμένο έργο της επιτροπής σας.

Έχετε τον λόγο να μας παρουσιάσετε την τοποθέτησή σας.

Ευχαριστώ πολύ.

Στο βήμα.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε. Ευχαριστώ και για τα σχόλιά σας. Θεωρώ ότι αυτά ανήκουν στα μέλη της επιτροπής Οικονομικών.

Κυρία Πρόεδρε και κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το νομοσχέδιο το οποίο είναι ενώπιόν μας, όπως ομόφωνα τροποποιήθηκε από την επιτροπή Οικονομικών, είναι προϊόν πολύμηνων συζητήσεων, προβληματισμών και σοβαρής ανταλλαγής απόψεων. Και εάν, με απόλυτο σεβασμό στο κάθε πολιτικό κόμμα, σήμερα υπερψηφιστεί ομόφωνα, θα έχει δώσει η ολομέλεια της Βουλής των Αντιπροσώπων ένα ισχυρό μήνυμα εντός και εκτός Κύπρου, ότι υπάρχει η σοβαρότητα και η ωριμότητα στο πολιτικό σύστημα να συζητά και να καταλήγει σε κοινό παρονομαστή στα μεγάλα ανοιχτά ζητήματα που αντιμετωπίζει η χώρα.

Ειλικρινά, πιστεύω ότι το περιεχόμενο του νομοσχεδίου για τον ΦΠΑ για την πρώτη κατοικία είναι ό,τι καλύτερο μπορούσε να επιτευχθεί με γνώμονα πάντοτε τις συστάσεις και τα σχόλια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά και τις ανάγκες της κυπριακής κοινωνίας και της κυπριακής οικονομίας.

Σε κανένα στάδιο δεν αποκρύψαμε τίποτε από κανέναν. Ακριβώς το αντίθετο! Όλοι όσοι ζήτησαν να έχουν λόγο και ρόλο σε αυτό το νομοσχέδιο, εντός και εκτός Κύπρου, ήταν μέρος της διαδικασίας διαβούλευσης. Είναι αυτή η προσέγγιση και είναι αυτή η φιλοσοφία που μας επέτρεψε να πείσουμε για αλλαγές που αρχικά κάποιος δεν ήθελε να ακούσουν και να βελτιώσουμε σε μεγάλο βαθμό τις πρόνοιες του νομοσχεδίου.

Είναι αυτή η προσέγγιση που μας επέτρεψε να αλλάξουμε την αρχική θέση, ότι δηλαδή δεν χρειάζεται καμία μεταβατική περίοδος και ότι το νομοσχέδιο έπρεπε να έχει άμεση ισχύ από την ψήφισή του. Πείσαμε τελικά ότι είναι αναγκαία η μεταβατική περίοδος και πετύχαμε την διάρκειά της πέραν των τεσσάρων μηνών, μέχρι δηλαδή την 31^η Οκτωβρίου του 2023.

Είναι αυτή η προσέγγιση που μας επέτρεψε να αλλάξουμε την αρχική θέση, ότι έπρεπε να υπάρχει διαχωρισμός σπιτιών και διαμερισμάτων. Πείσαμε τελικά ότι η ενσωμάτωση των συντελεστών σπιτιών και διαμερισμάτων ήταν αναγκαία, έτσι ώστε να μη δημιουργήσουμε ακίνητα δύο ταχυτήτων και να αποφύγουμε την ευνοϊκότερη μεταχείριση της μίας κλάσης ακινήτων έναντι των άλλων.

Αυτή η προσέγγιση μας επέτρεψε να αλλάξουμε την αρχική θέση για τα ανώτατα όρια αξίας των ακινήτων που θα εμπίπτουν στον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ. Πείσαμε τελικά ότι η αύξηση του κόστους των υλικών οικοδομής, καθώς και ο αυξανόμενος πληθωρισμός επέβαλλαν πιο ρεαλιστική προσέγγιση όσον αφορά τις αξίες των ακινήτων και τελικά έγινε αποδεκτή η αύξηση των ανωτάτων ορίων σε περίπου 20% περισσότερο με ανώτατο όριο τις €475.000.

Με διαβουλεύσεις εντός και εκτός Κύπρου όλο αυτό το διάστημα, η ομόφωνη άποψη της επιτροπής

Οικονομικών για αύξηση του μέγιστου δομήσιμου εμβαδού από τα 110 στα 130 τ.μ. μάς δημιουργεί την πεποίθηση ότι υπάρχει σημαντική πιθανότητα κατάληξης και σε αυτό το τελευταίο θέμα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ζητήσαμε να έχουμε στατιστικά στοιχεία μπροστά μας όσο το δυνατό πιο επικαιροποιημένα, για να έχουμε μία καθαρή εικόνα για τις πραγματικές αγοραπωλησίες ακινήτων στη χώρα μας. Με βάση λοιπόν τα στατιστικά στοιχεία, το 77% των αιτήσεων για τον μειωμένο συντελεστή 5% ΦΠΑ μέχρι τις 8 Μαΐου που εγκρίθηκαν από τον Έφορο Φορολογίας, δηλαδή μέχρι πριν ακριβώς έναν μήνα, αφορούσαν ακίνητα που δεν υπερέβαιναν τα 130 τ.μ. δομήσιμου εμβαδού και που δεν υπερέβαιναν την αξία των €350.000.

Άρα, με βεβαιότητα μπορούμε να καταλήξουμε ότι δεν έχουμε αδικήσει κανέναν που εμπίπτει στον ορισμό της μεσαίας τάξης, αλλά ούτε και τα νεαρά ζευγάρια. Αδικούνται κάποιοι; Ναι, αδικούνται. Αδικούνται κάποιοι! Αδικούνται εκείνοι που θα χτίσουν μεγάλα σπίτια ή θα αγοράσουν μεγάλα διαμερίσματα, που υπερβαίνουν τις €475.000 και υπερβαίνουν τα 190 τ.μ. δομήσιμου εμβαδού. Ο στόχος μας όμως είναι να υποστηρίξουμε τους πολλούς και τους ανώνυμους, όχι τους λίγους και τους επώνυμους.

Εμείς, ως Δημοκρατικό Κόμμα, θα υπερψηφίσουμε το νομοσχέδιο ως έχει διαμορφωθεί, γιατί ικανοποιεί τις βασικές μας προϋποθέσεις, δηλαδή την ευχέρεια της μεσαίας τάξης και των νεαρών ζευγαριών ιδιαίτερα που εμπíπτουν στη μεσαία τάξη να επωφελούνται με το 5% μειωμένο συντελεστή για την πρώτη τους κατοικία.

Θέλω σε αυτό το σημείο να ευχαριστήσω όλα τα κόμματα, αλλά και τους βουλευτές που συμμετέχουν στην επιτροπή Οικονομικών για την άψογη συνεργασία που είχαμε, αλλά και να ευχαριστήσω τη γραμματεία της επιτροπής, τον κ. Κωνσταντίνο Πηλείδη, τον Αντώνη Κωνσταντίνου, τη Σταυρούλα Κουσιάππα και τον Παναγιώτη Χρίστου, που αδιαμαρτύρητα υποστήριξαν τις εργασίες της επιτροπής Οικονομικών, πολλές φορές τις εξαντλητικές εργασίες της επιτροπής Οικονομικών, χωρίς να εξαντλούνται οι ίδιοι.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ την πρόεδρο της επιτροπής, αλλά και όλους τους συναδέλφους για όλη τη δουλειά την οποία έχουν κάνει.

Από τη Δημοκρατική Παράταξη είναι ο κύριος...

Οι Οικολόγοι; Έχουμε και άλλο ομιλητή;

Α, συγγνώμη, δεν σας έδωσα τον λόγο. Ελάτε, κύριε Παπαδούρη.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Σταύρο Παπαδούρη)

Ναι, ναι, έχετε δίκαιο. Στο βήμα, έτσι;

Σας ακούμε.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

Απλά, όσον αφορά το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, γιατί υπάρχει μια μεγάλη ιστορία στο πώς οδηγηθήκαμε μέχρι τη σημερινή ψήφιση, κρίνω ότι είναι σωστό, αλλά τζιαι αναγκαίο για χάρη της ιστορίας να ειπωθούν ορισμένα πράγματα. Γιατί θα ερωτηθούμε, υποθέτω, από τον κόσμο πώς είναι δυνατόν μετά από τόσα χρόνια από τα 200 τ.μ. να κατεβούμε στα 130 τ.μ. Και νομίζω ότι ο κόσμος δικαιούται αληθινές απαντήσεις.

Όπως σωστά έχει αναφέρει και ο κ. Ευσταθίου, υπάρχει εμμέσως πλην σαφώς ένας εξαναγκασμός. Είμαστε κάτω από πίεση και με πολύ στενά χρονικά πλαίσια να ψηφίσουμε αυτή τη νομοθεσία, την οποία και εμείς, ως Οικολόγοι, θα ψηφίσουμε. Να θυμίσω ότι προσωπικά είχα καταθέσει πρόταση νόμου την οποία απέσυρα και την ημέρα που την είχα αποσύρει είχα πει ξεκάθαρα ότι την αποσύρω, μόνο και μόνο για να κάτσουμε να βρούμε μια συναινετική λύση μεταξύ μας, για να περάσει ομόφωνα το συγκεκριμένο, για να δώσουμε ένα ισχυρό μήνυμα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ότι ομόφωνα, αντιλαμβανόμενοι και τον κίνδυνο επιβολής του οποιουδήποτε προστίμου, αλλά περισσότερο όχι καταναγκασμένοι, επιλέγουμε να διορθώσουμε κάτι το οποίο δεν ήταν ορθό, κάτι για το οποίο υπήρξε κατάχρηση.

Και, πιστέψτε με, έγινε μέγιστη κατάχρηση, όπως αναφέρεται και από τις εκθέσεις του Γενικού Ελεγκτή. Απλά, χάρη της ιστορίας να θυμίσω ότι το 2016 αυτό το σώμα σχεδόν ομόφωνα αποφάσισε το όριο των 275 τ.μ. να το απαλείψει, με αποτέλεσμα να επωφελούνται όλοι και όλες από ένα μέτρο κοινωνικής πολιτικής. Δεν ήταν πλέον μέτρο κοινωνικής πολιτικής, αφορούσε όλους και όλες. Λέω σχεδόν ομόφωνα, γιατί έχω ακούσει αρκετές φορές να λέγεται ότι ψηφίστηκε ομόφωνα. Επικαλούμενος τη γραπτή δήλωση του Υπουργού Οικονομικών, ημερομηνίας 26 Αυγούστου 2022, να θυμίσω ότι δεν ήταν ομόφωνα η ψήφιση της απόφασης αυτής. Κατά της

νομοθεσίας, κατά της πρότασης αυτής ήταν τόσο οι Οικολόγοι όσο και η Συμμαχία Πολιτών, που προειδοποιούσαμε για το τι θα ακολουθούσε, αλλά δυστυχώς δεν εισακουστήκαμε.

Από εκεί και κάτω, μετά το 2016 πάμε στο επόμενο στάδιο όπου αρχές Ιανουαρίου του 2021 καλούμαστε πλέον από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δώσουμε τα στοιχεία που αφορούν το θέμα της επιβολής μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ. Εντελώς τραγικά, το Τμήμα Φορολογίας ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το προηγούμενο καθεστώς, που ίσχυε το 2012. Καμιά αναφορά για την αλλαγή που είχαμε κάνει το 2016.

Και μετά από την έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, ημερομηνίας 9 Απριλίου 2021, στις 15 Ιουλίου 2021, αφού η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αντιλαμβάνεται τι έχει προηγηθεί, στέλνεται η πρώτη προειδοποιητική επιστολή που οδηγεί στη διαδικασία επί παραβάσει, η οποία -και επιτρέψτε μου να τη διαβάσω αυτολεξεί- λέει ότι «συνεπώς η Κύπρος δεν παρείχε στην επιτροπή ακριβή περιγραφή της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας, όταν της ζητήθηκε από την επιτροπή, και ως εκ τούτου δεν τήρησε την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας». Και αυτό έχω αναφέρει ότι είναι τραγικό! Εμμέσως πλην σαφώς, δεν δώσαμε τα στοιχεία τα οποία είχαν ζητηθεί.

Άρα, αντιλαμβάνεστε, όταν ξεκίνησε η συζήτηση αυτή, πόσο δύσκολα ξεκίνησε, έχοντας ένα βεβαρημένο παρελθόν ως κράτος, και αυτό προσωπική μου άποψη είναι ότι οδήγησε σε μία πολύ περιορισμένη διαπραγματευτική δύναμη του Υπουργείου Οικονομικών για την επιβολή του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ. Το θεωρώ λίγο ακατανόητο στην προειδοποιητική επιστολή να μας τονίζεται ότι το μέσο εμβαδόν κατοικίας στην Κύπρο με στατιστικά από τη Eurostat καθορίζεται στα 141,4 τ.μ. Η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μάς το έχει στείλει και εμείς δυστυχώς σήμερα θα ψηφίσουμε για 130 τ.μ.

Παρ' όλα αυτά -αντιλαμβάνομαι ότι έχει περάσει ο χρόνος- επαναλαμβάνω ότι, χάριν της ομοφωνίας και για να δοθεί αυτό το θετικό μήνυμα για την αξιολόγηση που θα έχουμε για τη χώρα μας, θα υποστηρίξουμε τα 130 τ.μ. Χαίρομαι να παρατηρήσω ότι στην επιτροπή Οικονομικών ετεθήκαν αρκετά θέματα που εδιορθωθήκαν, όπως η μεταβατική περίοδος, γιατί ουαί και αλίμονο, αν σήμερα θα ήμαστε εδώ, για να ψηφίσουμε το αρχικό νομοσχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών. Θα ήταν κάτι τραγικό και αδικαιολόγητο!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πάρα πολύ.

Ο κ. Τρυφωνίδης.

Στο βήμα, κύριε Τρυφωνίδη;

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως! Ελάτε, σας ακούμε.

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Βρισκόμαστε σήμερα ενώπιον της ολομέλειας δυστυχώς σε συνθήκες ασφυκτικής πίεσης και με τον κλοιό να στενεύει περισσότερο, λόγω της διαδικασίας παράβασης στην οποία βρίσκεται η χώρα μας, και καλούμαστε να ψηφίσουμε σήμερα, με εντονότατη διαμαρτυρία εκ μέρους της Δημοκρατικής Παράταξης-Συνεργασία, το αποτέλεσμα ενός συμβιβασμού, για να μην οδηγήσουμε τη χώρα μας σε μεγάλα πρόστιμα και περιπέτειες. Για μας το τελικό κείμενο του νομοσχεδίου σίγουρα δεν είναι αυτό που επιδιώκαμε, είναι σίγουρα βελτιωμένο σε σχέση με προηγούμενα κείμενα, όχι όμως στον βαθμό που επιθυμούσαμε.

Βεβαίως, για άλλη μια φορά θα συμπεριφερθούμε υπεύθυνα, όπως άλλωστε πράττομεν για όλα τα σημαντικά και κορυφαία ζητήματα που αντιμετωπίζει ο τόπος. Και θα υπερψηφίσουμε το σχετικό νομοσχέδιο, αφού πολλές από τις επιφυλάξεις και τις ανησυχίες μας έχουν ικανοποιηθεί. Από την άλλη όμως, δεν μπορώ να μην αναφερθώ στις ευθύνες που έχουν κάποιιοι για το πώς έχουμε οδηγηθεί στο σήμερα. Ενώ το πνεύμα, αλλά και το γράμμα της ευρωπαϊκής Οδηγίας είναι ξεκάθαρο και επιτρέπει τον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ για σκοπούς απόκτησης πρώτης κατοικίας μόνο για κοινωνικούς σκοπούς, για χρόνια γινόταν μια κατάχρηση του συστήματος, παρατηρείτο μια κάκιστη εφαρμογή της νομοθεσίας, η οποία έτυχε εκμετάλλευσης από πολλούς και ευνόησε κυρίως τα υψηλά εισοδηματικά στρώματα.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακάλυψε τι γινόταν -και, όπως λένε κάποιιοι, μετά από δικές μας καταγγελίες- και μας ζήτησε να διορθώσουμε τις στρεβλώσεις και να ευθυγραμμιστούμε με τις Οδηγίες της. Δυστυχώς, αυτό έγινε στη χειρότερη δυνατή χρονική συγκυρία με την ταυτόχρονη μεγάλη αύξηση του κατασκευαστικού κόστους, με συνέπεια να οδηγήσει σε περαιτέρω πιέσεις τα νοικοκυριά, τα οποία ήδη δυσκολεύονται.

Η προηγούμενη διακυβέρνηση ελέγχεται και στο γεγονός ότι για μήνες ολόκληρους και παρά τις επανειλημμένες προτροπές της Βουλής δεν έκαμνε ουσιαστική διαπραγμάτευση. Οι επιφυλάξεις μας για το νομοσχέδιο που έχουμε ενώπιόν μας επικεντρώνονται στα ακόλουθα σημεία:

Το κατώτατο όριο των 130 τ.μ. αδικεί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κατάφωρα τις κατοικίες. Ένα νεαρό ζευγάρι χαμηλής και μεσαίας τάξης που επιθυμεί να αποκτήσει μία μικρή και λελογισμένη κατοικία 150, 160 τ.μ. είτε στην περιφέρεια των πόλεων είτε στις κοινότητες θα κληθεί να καταβάλει ένα επιπρόσθετο σημαντικό ποσοστό για τον ΦΠΑ, ενώ σύμφωνα με την προηγούμενη μορφή του νομοσχεδίου, το οποίο είχε γίνει αποδεκτό από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για 170 μέχρι 220 τ.μ. κατοικίες θα κατέβαλλε μόνο 5%.

Το θέμα των ανακαινίσεων και επεκτάσεων παραμένει γκρίζα ζώνη. Ενώ το θίξαμε κατ' επανάληψη στην επιτροπή Οικονομικών και ζητήσαμε να διορθωθούν ασάφειες και στρεβλώσεις, δεν έγινε σ' αυτό ουσιαστική αλλαγή. Θα έπρεπε να υπάρχει διαφορετική μεταχείριση για ανέγερση κατοικίας, δηλαδή αν κάποιος διαθέτει γη, για να ανεγείρει την κατοικία από μόνος του, σε σχέση με την αγορά έτοιμης κατοικίας.

Παρ' όλο που στην υφιστάμενη νομοθεσία υπάρχει πρόνοια και παρέχει τη δυνατότητα αύξησης του υφιστάμενου εμβαδού κατά 15 τ.μ. για κάθε παιδί, από το τρίτο παιδί και πάνω δεν υπάρχει ανάλογη αύξηση στην αξία. Για μας η σύνθεση της οικογένειας και η αντιμετώπιση του προβλήματος της υπογεννητικότητας και του δημογραφικού γενικότερα αποτελεί προτεραιότητα και το έχουμε τονίσει τόσο στους αρμόδιους υπουργούς όσο και στην επιτροπή.

Τέλος, θα αναφερθώ σε μια πρωτοβουλία που μαζί με τον συνάδελφο Μιχάλη Γιακουμή, βουλευτή Αμμοχώστου της Δημοκρατικής Παράταξης, είχαμε εισηγηθεί για την εφαρμογή του μειωμένου ΦΠΑ για ανέγερση και αγορά κατοικιών σε περιοχές γεινιάζουσες με την πράσινη γραμμή και σε ακτίνα καθορισμένων χιλιομέτρων. Αυτό θα αποτελούσε ακόμα μια ευκαιρία να τονίσουμε στους Ευρωπαίους εταίρους μας ότι στην Κύπρο συνεχίζεται η παράνομη κατοχή και ότι υπάρχουν ζητήματα λόγω του πολιτικού ζητήματος για τα οποία έπρεπε να επιδεικνύουν την αναγκαία κατανόηση. Για τις περιοχές αυτές, για το ζήτημα που έχω αναφέρει για την περιφέρεια των πόλεων και τις κοινότητές μας, θα πρέπει -και να μας ακούσει το Υπουργείο Οικονομικών- να δοθούν κίνητρα για απαλλαγή από τέλη, από φορολογίες, μεταβιβαστικά και άλλα, που θα δούμε στη συνέχεια.

Αναφορικά με τις μεταβατικές διατάξεις, σημειώνομε ότι η ρύθμιση που έχει τελικά υιοθετηθεί ήταν και δική μας έντονη εισήγηση και αποτελούσε για μας κόκκινη γραμμή για την ψήφιση του νομοσχεδίου και προνοεί υποβολή αίτησης για πολεοδομική άδεια μέχρι την 31^η Οκτωβρίου του 2023. Αυτό μας ικανοποιεί απόλυτα, αφού σκοπός μας ήταν να μην αποκλειστεί από τις πρόνοιες της νομοθεσίας κάποιος που ήδη βρίσκεται στη διαδικασία ανέγερσης.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να επαναλάβω ότι από την αρχή της συζήτησης του θέματος αυτού εμάς κύριο μέλημά μας ήταν και παραμένει να βοηθηθούν τα νεαρά ζευγάρια και να στηριχθούν τα χαμηλά και μεσαία στρώματα του λαού είτε με αγορά κατοικίας είτε διαμερίσματος σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες που υπάρχουν στον τόπο μας. Επίσης, θα πρέπει να τελειώσει η αβεβαιότητα και να επέλθει η ηρεμία στην αγορά ακινήτων και στην οικονομία γενικότερα το συντομότερο δυνατό.

Όπως έχω πει στην αρχή, εμείς θα υπερψηφίσουμε το νομοσχέδιο, γιατί αντιμετωπίζονται πολλές από τις ανησυχίες, επιφυλάξεις μας, αλλά και υιοθετούνται οι εισηγήσεις μας. Αισιοδοξούμε ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα υπογράψει τη νομοθεσία, για να δώσουμε σύσσωμοι, μαζί το κοινοβούλιο και όλη η πολιτεία, τη δυνατότητα την ισχυρή στον Υπουργό Οικονομικών να πάει να διαπραγματευτεί και να συμφωνήσει τα 130 τ.μ., γιατί αυτό ακόμα δεν έχει συμφωνηθεί και θα ήταν ευχής έργον! Και θα στηρίξουμε τον Υπουργό Οικονομικών να έχει επιτυχία σε αυτή τη διαπραγμάτευση, γιατί η επιτυχία του υπουργού είναι επιτυχία όλων μας και της πατρίδας μας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστούμε και εμείς, κύριε Τρυφωνίδη.

Ακολουθεί λοιπόν η ΕΔΕΚ. Βλέπω δύο ομιλητές από την ΕΔΕΚ, τον κ. Μυριάνθους και τον πρόεδρο, τον κ. Σιζόπουλο.

Θα μιλήσετε εσείς, κύριε Μυριάνθους, αντιλαμβάνομαι;

ΗΛΙΑΣ ΜΥΡΙΑΝΘΟΥΣ:

Θα καλύψω ένα μέρος του χρόνου που δικαιούμαστε και στη συνέχεια θα τοποθετηθεί ο πρόεδρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία! Σας ακούμε.

ΗΛΙΑΣ ΜΥΡΙΑΝΘΟΥΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αναμφίβολα, εδώ και ενάμιση χρόνο, από τέλος 2021, έχει ξεκινήσει αυτός ο μαραθώνιος, για να μπορέσουμε σήμερα να κλείσουμε αυτό το ζήτημα, το οποίο δυστυχώς, θα έλεγα, είναι ένας συμβιβασμός που γίνεται απ' όλες τις πλευρές, γιατί οι θέσεις και προτάσεις έχουν κατατεθεί εκατέρωθεν γύρω από το πώς ο καθένας προσεγγίζει το όλο ζήτημα. Αναμφίβολα, κάποιος θα μπορούσε να πει ότι, αν πραγματικά θέλαμε να εφαρμόσουμε κοινωνική πολιτική στο θέμα της στέγασης, θα έπρεπε να είχαμε εισαγάγει και εισοδηματικά κριτήρια, ώστε να απαλλάσσαμε πλήρως από τον ΦΠΑ κοινωνικές ομάδες με πολύ χαμηλά εισοδήματα. Παρ' όλα αυτά, όπως έχω πει, είναι ένας συμβιβασμός και θεωρώ ότι με την ψήφιση του συγκεκριμένου νομοσχεδίου θα πρέπει να ξεκινήσει ξανά η διαδικασία από το επιτελείο του Υπουργείου Οικονομικών, ώστε να μαζευτούν ξανά από την αρχή τα πραγματικά στατιστικά στοιχεία, τα οποία θα υποβληθούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε να επανέλθουμε, για να εφαρμόσουμε ένα σχέδιο το οποίο δεν θα έχει στρεβλώσεις.

Διότι δυστυχώς, όπως έχει αναφέρει προηγουμένως και η πρόεδρος η κ. Ερωτοκρίτου, κάποιοι σίγουρα θα αδικηθούν. Θα πω το εξής: Όντως, με το συγκεκριμένο νομοσχέδιο υπάρχει μια ωφέλεια €49.000, ως έκπτωση στο κόστος του ΦΠΑ που κάποιος θα πλήρωνε, αν ήταν 19% και όχι 5%, στις €350.000. Οπότε, αντιλαμβανόμαστε ότι αυτές οι €49.000 κινούνται, θα έλεγα, στο ίδιο ύψος ανεξαρτήτως εισοδηματικών κριτηρίων.

Τέλος, κλείνοντας, για να αφήσω χρόνο και στον πρόεδρο του κινήματος, να πω ότι αναμένουμε ότι, πέραν του συγκεκριμένου νομοσχεδίου, και η κυβέρνηση θα φέρει επιπρόσθετο νομοσχέδιο για επέκταση της στεγαστικής πολιτικής στα χαμηλά εισοδήματα, ώστε πραγματικά να στηρίξει, θα έλεγα, αυτούς που θα αδικηθούν, είτε βρίσκονται σε περιοχές οι οποίες είναι επιλεγμένες σήμερα από το σχέδιο στεγαστικής πολιτικής είτε όχι.

Και μία διευκρίνιση, κυρία Πρόεδρε. Επειδή κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου για τις μεταβατικές ρήτρες είχε αναφερθεί ότι θα ισχύουν με την κατάθεση της πολεοδομικής αίτησης και με τον όρο «πολεοδομική αίτηση» αναφερόμαστε είτε σε πολεοδομική άδεια είτε σε άδεια οικοδομής, όπως αναφέρεται στο τελικό κείμενο, μιλούμε μόνο για πολεοδομική άδεια. Παρ' όλα αυτά, να πω ότι σε επικοινωνία με τον Έφορο Φορολογίας, τον κ. Μαρκίδη, διευκρινίστηκε ότι γι' αυτό το θέμα, σε περιπτώσεις που δεν απαιτείται κατάθεση πολεοδομικής άδειας και θα πρέπει να πάμε απευθείας σε αίτηση άδειας οικοδομής, θα εκδοθεί εγκύκλιος η οποία θα ξεκαθαρίζει το όλο θέμα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κύριε Σιζόπουλε, να συνεχίσετε;

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Να συνεχίσω τώρα ή μετά, στο τέλος;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω να συνεχίσετε τώρα...

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Ό,τι μου πείτε εσείς, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...να ευκολύνουμε τη διαδικασία, γιατί φαντάζομαι θα είστε και στον ίδιο παρονομαστή με τον συνάδελφο.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Κανένα πρόβλημα, ευχαριστώ πάρα πολύ. Θα είμαι πάρα πολύ σύντομος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Θα ήθελα αρχικά να ευχαριστήσω την πρόεδρο της επιτροπής και τους συναδέλφους για την εποικοδομητική όντως στάση την οποία έχουν επιδείξει στη διαμόρφωση αυτής της τελικής πρότασης, που είναι πάρα πολύ σημαντική. Και παρά το γεγονός ότι από την πλευρά της ΕΔΕΚ έχουμε σοβαρές διαφωνίες, εντούτοις θα τη στηρίξουμε στο πλαίσιο της συναίνεσης και της εποικοδομητικής συνέργειας, που πάρα πολλές φορές έχουμε τονίσει.

Οι θέσεις μας κατατέθηκαν αναλυτικά στην επιτροπή, όμως δεν μπορούμε να μην υποδείξουμε ορισμένα ζητήματα τα οποία μας προκαλούν ιδιαίτερη ανησυχία. Το ένα ζήτημα είναι ότι θα δυσκολέψει ακόμη περισσότερο

την απόκτηση στέγης από νεαρά ζευγάρια, ειδικά σε ορισμένες περιοχές όπου το κόστος είναι πάρα πολύ υψηλό, και μιλούμε για την περίπτωση κυρίως της Λεμεσού, που γνωρίζουμε σήμερα ποιες είναι οι τιμές. Το δεύτερο είναι ότι θα ενισχυθεί σε σημαντικό βαθμό η παραοικονομία -και θα το δείτε πάρα πολύ σύντομα- και αυτό θα αποβεί σε βάρος της οικονομίας, των εσόδων του κράτους και κατ' επέκταση της κοινωνικής πολιτικής που θέλουμε να κτίσουμε.

Από εκεί και πέρα, θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε για ακόμη μια φορά ότι ο κατασκευαστικός τομέας είναι μεν ένας τομέας ο οποίος είναι βασικός όσον αφορά την οικονομία, αλλά την ίδια στιγμή το συγκεκριμένο ζήτημα έχει και τη μορφή της στεγαστικής πολιτικής. Γι' αυτό και πάντοτε τονίζαμε ότι ναι μεν θα πρέπει να στηρίζουμε τον κατασκευαστικό τομέα και να αναπτύξουμε και άλλους τομείς της οικονομίας, για να μην εξαρτόμαστε μόνο απ' αυτόν, αλλά αυτή τη στιγμή στην ουσία εμμέσως πλην σαφώς θα τον υπονομεύσουμε σε μια δύσκολη οικονομική περίοδο με υψηλό πληθωρισμό και θα δυσκολέψουμε και την απόκτηση κατοικίας από νεαρά ζευγάρια.

Γι' αυτό και θεωρούμε ότι είναι πια ευθύνη του κράτους και της κυβέρνησης να προχωρήσει με γρηγορότερα βήματα στο σχέδιο που έχει ήδη εξαγγείλει για την ενιαία στεγαστική πολιτική, με κύριο στόχο ακριβώς να προσφέρουμε στα νεαρά ζευγάρια και στις ευάλωτες οικογένειες είτε κατοικία μόνιμη είτε κατοικία με χαμηλό ενοίκιο, λόγω του τεράστιου πληθωρισμού που υπάρχει και όλων των προβλημάτων που σήμερα αντιμετωπίζουμε. Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο έχουμε ένα πρόσθετο στοιχείο, που δυστυχώς δεν λήφθηκε υπόψη, ότι βρισκόμαστε σε μια περίοδο όπου ζητούμε ποιοτική αναβάθμιση των κατοικιών για σεισμούς και όλα τα υπόλοιπα, πρέπει να ενισχύσουμε την ενεργειακή απόδοση των κατοικιών και την αναβάθμιση και την ίδια στιγμή την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών. Όλα αυτά αυξάνουν το κόστος, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Εν πάση περιπτώσει εμείς θα συνεχίσουμε να παρακολουθούμε το θέμα και ανάλογα θα παρεμβαίνουμε θετικά και εποικοδομητικά, για να το βελτιώσουμε.

Ευχαριστώ πάρα πολύ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ.

Ο κ. Ιωάννου.

ΣΩΤΗΡΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε,

Όπως ανέφεραν και οι υπόλοιποι συνάδελφοι, ο λόγος της όλης ανάγκης για αναθεώρηση της νομοθεσίας ήταν αυτό το οποίο ψηφίστηκε το 2016, το οποίο άνοιγε όχι απλά παραθυράκια αλλά ολόκληρες πόρτες σε οποιοδήποτε πρόσωπο να αγοράζει πολυτελή διαμερίσματα εκατομμυρίων και να επωφελείται με μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ. Το κείμενο το οποίο έχουμε ενώπιόν μας σήμερα είναι αλλαγμένο, όχι στον βαθμό που εμείς και άλλα κόμματα, όπως ανέφεραν, θα ήμασταν ικανοποιημένοι ή θα θέλαμε, αλλά σίγουρα είναι βελτιωμένο σε σχέση με το αρχικό, το οποίο είχε καταθέσει πριν από έναν χρόνο το Υπουργείο Οικονομικών, και σίγουρα είναι καλύτερο από την τελική θέση του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία εκφράστηκε πριν από κάποιες μέρες.

Θέσαμε αρκετούς προβληματισμούς σε όλη αυτή την περίοδο και κάποιους εξ αυτών είδαμε με ικανοποίηση να ενσωματώνονται. Υπήρξε ανησυχία και αγωνία σε όλη την αγορά και στον κατασκευαστικό τομέα για όσους βρίσκονται στη διαδικασία της απόκτησης ή ανέγερσης κατοικίας. Η μεταβατική περίοδος που καταγράφεται στο τελικό κείμενο καλύπτει όλες τις περιπτώσεις των συμπατριωτών μας που άρχισαν ήδη τη διαδικασία απόκτησης της κατοικίας τους, να αποκτήσουν το δικό τους σπίτι, μέχρι και τέσσερις μήνες μετά την ψήφισή του. Επίσης, σε καμία περίπτωση οι συμπολίτες μας δεν θα καταστούν έρμαιο των καθυστερήσεων και της γραφειοκρατίας. Επίσης, είναι ξεκάθαρο στο τελικό κείμενο ότι αναφερόμαστε σε δομήσιμο εμβαδόν και όχι στο συνολικό εμβαδόν της κατοικίας, κάτι που επίσης στο αρχικό κείμενο δεν ήταν ξεκάθαρο.

Τέλος, οι αξίες που έχουν μπει θεωρούμε ότι ανταποκρίνονται σε ικανοποιητικό βαθμό, όχι σε ολοκληρωτικό αλλά σε ικανοποιητικό βαθμό, στο τι ισχύει σήμερα στην αγορά και ιδίως μετά την αύξηση των κατασκευαστικών υλικών όχι μόνο στην Κύπρο, αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο. Θυμίζω σε όσους είχαν παρακολουθήσει τη συζήτηση από την αρχή ότι ακούστηκαν απαράδεκτες αξίες εκ μέρους των αρμόδιων αρχών και μας καλούσαν να προχωρήσουμε με αυτές. Δεν μπορούμε να πούμε, όπως ανέφερα και προηγουμένως, ότι μας ικανοποιεί πλήρως. Υπό τις συνθήκες όμως που έχουμε ενώπιόν μας, θεωρούμε πως είναι μία λύση, ώστε και από τη μια η Κύπρος να μην κληθεί να πληρώσει βαριά προστίματα και αυτά, εννοείται, να μετακυλιστούν στους φορολογούμενους πολίτες, αλλά και από την άλλη να μη θιγούν τα συμφέροντα κυρίως των νέων ζευγαριών, που, βάσει των όσων μας προτάθηκαν στην αρχή, ήταν αυτά που θα θυματοποιούσαμε. Οποιαδήποτε προσπάθεια δραματικού περιορισμού των τετραγωνικών ή των αξιών θα έκανε για τα νεαρά ζευγάρια εφικτή την απόκτηση μόνο ενός μικρού διαμερίσματος, που απλά θα τους έδινε τα απαραίτητα για την επιβίωσή τους.

Κλείνοντας, κυρία Πρόεδρε -νιώθουμε την ανάγκη να το σημειώσουμε αυτό- προσωπικά και νομίζω και

άλλους συναδέλφους δεν μας έπεισε καθόλου το Υπουργείο Οικονομικών για τις προσπάθειές του να στηρίξει αυτή την προσπάθεια την οποία έκαναν όλα τα κόμματα, για να φτάσουμε σε μια σωστή και δίκαιη λύση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή από την πρώτη ημέρα μίλησε ξεκάθαρα για στοχευμένη κοινωνική πολιτική, χωρίς όμως αυτή να την ονοματίζει, δίνοντας τη διακριτική ευχέρεια σε εμάς να καθορίσουμε το τι σημαίνει αυτή η πρόταση.

Δεν γνωρίζουμε τι διαβουλεύσεις έγιναν στις Βρυξέλλες και με ποιες προθέσεις από κάποιους. Αυτό το οποίο ελπίζουμε όμως είναι να στηρίξει το υπουργείο με όλες του τις δυνάμεις αυτό που σήμερα θα ψηφιστεί, έτσι ώστε να μην ταλαιπωρήσουμε κι άλλο την ήδη πολυβασανισμένη κυπριακή οικογένεια και οικονομία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ πάρα πολύ.

Ο κ. Δαμιανού.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Προτού μπω στα σημεία που θέλω να αναπτύξω, επιτρέψτε μου ένα σύντομο σχόλιο εν είδει παρατήρησης. Ασφαλώς, ο καθένας από εμάς, η καθεμιά δικαιούται να λείει από το βήμα αυτό που πιστεύει, αλλά ταπεινά να υποβάλω ότι, όταν προέρχεσαι από συμπολιτευόμενο συγκυβερνών κόμμα και λες ότι ψηφίζεις υπό εντονότατη διαμαρτυρία τα 130 τ.μ., να υπενθυμίσω τον πολύ αγαπητό μου συνάδελφο ότι η κυβέρνηση που εκπροσωπεί, του Νίκου Χριστοδουλίδη, έχει φέρει νομοσχέδιο για 110 τ.μ. Άρα, αν είναι εντονότατη στα 130 τ.μ., διερωτώμαι στα 110 τ.μ. πόση θα είναι η διαμαρτυρία σας!

Σε ό,τι αφορά την ουσία του ζητήματος...

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Αλέκο Τρυφωνίδη)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μετά, κύριε Τρυφωνίδη, στη δευτερολογία.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Σε ό,τι αφορά στην ουσία του ζητήματος, λέγονται πολλά για το πώς φθάσαμε εδώ. Και πρέπει να πω ότι εμείς ως ΑΚΕΛ νιώθουμε πάρα πολύ άνετα να συζητήσουμε αυτό το θέμα. Δεν είναι απότοκο ούτε νομοθεσιών που ψηφίστηκαν ούτε νομοθεσιών που δεν ψηφίστηκαν το τι κάνουμε σήμερα. Πρώτα πρώτα να πούμε ότι υπάρχει συμβατική υποχρέωση -δεν λέχθηκε από κανέναν- η Κυπριακή Δημοκρατία ανήκει σε ένα κύμα κρατών μελών που δεν έχει διεκδικήσει και δεν έχει πάρει εξαίρεση, πλην όμως είναι και ένα κράτος μέλος με ιδιαιτερότητες, που στον ουσιώδη χρόνο, όταν το ΑΚΕΛ προειδοποιούσε από το 2016, 2017, είχε τη δυνατότητα διεκδίκησης και καλύτερων ρυθμίσεων, ακόμα και απ' αυτές που ψηφίζουμε σήμερα.

Αλλά το πρόβλημα δεν προήλθε απ' αυτά. Είναι αποτέλεσμα του πλιάτσικου με τα χρυσά διαβατήρια. Είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι η προηγούμενη κυβέρνηση, του Νίκου Αναστασιάδη, έδινε μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ 5%, για να αγοράζουν διαμερίσματα σε γυάλινους πύργους τα λαμόγια, οι εγκληματίες, οι Μαλαισιανοί, οι Βιετναμέζοι, πολλοί από τους οποίους ποτέ δεν επάτησαν πόδι στην Κύπρο και ούτε καν ξέρουν πού αγόρασαν. Και είναι αυτή η ενέργεια η επαναλαμβανόμενη που οδήγησε στην απώλεια της αξιοπιστίας μας και είναι αυτό που οδήγησε διαδοχικές διευθύνσεις και πολιτικές διοικήσεις του Υπουργείου Οικονομικών να ντρέπονται και να μην μπορούν να διεκδικήσουν βάσιμα από την Ένωση μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ. Και δεν είναι τυχαίο που ακόμα και σήμερα, μετά από τρία χρόνια, δεν έχουν καταθέσει ούτε και μία σελίδα της αλληλογραφίας του Υπουργείου Οικονομικών με την Κομισιόν γι' αυτά τα ζητήματα! Κύριος οίδε τι περιλαμβάνει αυτή η αλληλογραφία, παρά μόνο υπάρχει συσκότιση και θέλω να το καταγράψω, δεν υπάρχει διαφάνεια σε αυτή τη διάσταση, τι διεκδίκησε η κυβέρνηση η προηγούμενη, τι διεκδίκησε η παρούσα κυβέρνηση. Αυτό που γνωρίζουμε είναι ότι σε κάποιο σημείο η κυβέρνηση Αναστασιάδη κατέθεσε όντως, ανεξαρτήτως αξίας, πρόταση για 140 τ.μ., η οποία εξαφανίστηκε στην πορεία. Τωρά, κατά πόσο είχε διεκδικήσει και είχε λάβει αυτή τη ρύθμιση ή ήταν ένα επικοινωνιακό παιχνίδι δεν γνωρίζουμε.

Ο εμπαιγμός της Βουλής όμως εσυνεχίστηκε και με άλλους τρόπους. Όταν από το 2017, 2018, 2019 ελέγαμε ότι δεν έπρεπε να δίδεται αυτός ο μειωμένος συντελεστής 5% γι' αυτούς τους ανθρώπους, για τους ολιγάρχες, αλλά ήταν για τους Κύπριους πολίτες των οποίων θα ήταν η πρώτη κατοικία, μας έλεγαν με πάσαν σοβαρότητα «ουδέν μεμπτόν» Υπουργοί Εσωτερικών της προηγούμενης κυβέρνησης, ακόμα και όταν η Ελεγκτική Υπηρεσία επιβεβαίωνε με τεκμήρια, στατιστικά δεδομένα, αυτό που πολιτικά εμείς είχαμε πει, ότι υπήρχε στρέβλωση στην απόδοση του μειωμένου συντελεστή 5% ΦΠΑ. Και ήταν τότε, από το '19, διότι εμείς αναγνωρίζουμε σε όλες σχεδόν τις πολιτικές δυνάμεις ότι όντως στην επιτροπή Οικονομικών έγινε μια ώσμωση, για να καταλήξουμε σε ένα αποτέλεσμα. Ναι, αλλά εμείς από το '19 καταθέσαμε πρόταση νόμου, διεκδικώντας

κοινωνικά κριτήρια στον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ.

Υπήρχε τότε άρνηση της κυβέρνησης Αναστασιάδη, μας έλεγαν ότι δεν υπάρχει δυνατότητα παρέκκλισης από το 19%. Η ζωή αποδεικνύει και τεκμηριώνει ότι υπήρχε δυνατότητα, παρά μόνο κάποιιοι δεν ήθελαν να τη διεκδικήσουν. Και θέλω να πιστεύω ότι, με τις ρυθμίσεις που έγιναν και την πολιτική δέσμευση του νυν Υπουργού Οικονομικών, πλέον τα 130 τ.μ., που αποτελούν για μας υποχώρηση, για να βρεθεί η σύγκλιση, όχι μόνο είναι διεκδικήσιμα από την Ευρώπη, αλλά έχουν κατοχυρωθεί. Αυτό θέλουμε να πιστεύουμε.

Βεβαίως, κυρία Πρόεδρε, η θυματοποίηση των Κυπρίων πολιτών συνεχίζεται υπό την εξής έννοια: Έχουμε διασφαλίσει τα ελάχιστα, αλλά, κακά είναι τα φέματα, για μια οικογένεια με δύο ή τρία παιδιά, μια πολύτεκνη οικογένεια που θα χρειαστεί 140 τ.μ., 150 τ.μ., για να στεγάσει τις ανάγκες της, το 19% δεν είναι αμελητέο ποσό για μια οικογένεια από τα χαμηλά, ακόμα και από τα μεσαία στρώματα. Γι' αυτό με πόνο ψυχής κάνουμε αυτή τη ρύθμιση, αναγνωρίζοντας όμως ότι σώζουμε το ελάχιστο προ του κινδύνου να χάσουμε το μέγιστο.

Επομένως, είναι η επιμονή των κομμάτων στο κοινοβούλιο και, πρέπει να πω, το ευήκοον ους που σε κάποια στιγμή ήβραμε από την απέναντι πλευρά σε αυτά τα ζητήματα. Και, επειδή λέγονται πολλά για την Ευρωπαϊκή Ένωση, να πω ότι η ίδια η Κομισιόν σε νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων λέει ότι κρίνει σκόπιμο όπως για σκοπούς κοινωνικής πολιτικής στον τομέα της στεγαστικής πολιτικής επιτραπεί στις κυβερνήσεις να επεμβαίνουν σε ό,τι αφορά τη δημιουργία αυξημένων στεγαστικών δυνατοτήτων και αποθέματος.

Επομένως, εδραζόμενοι σε αυτό, εμείς εθεωρήσαμε ότι έπρεπε να διεκδικήσουμε και πιστεύουμε ότι η κυβέρνηση πρέπει να πατήσει σε αυτό το σημείο, για να κατοχυρώσει αυτό που η ολομέλεια σε λίγο θα ψηφίσει.

Την ίδια ώρα αναγνωρίζουμε ότι, ιδιαίτερα για τις πολύτεκνες οικογένειες, που έχουν κατοχυρώσει τα επιπρόσθετα 15 τ.μ., για να καλύψουν ανάγκες, υπάρχει ένα κενό σε σχέση με τις αξίες και πρέπει να επανέλθουμε και εμείς και η κυβέρνηση τάχιστα, για να το ρυθμίσουμε, όπως και άλλες επιμέρους πτυχές. Αλλά υπάρχει μια καταρχήν σύγκλιση, εμείς θα τη σεβαστούμε, θα υπερψηφίσουμε όπως τροποποιήθηκε από την επιτροπή Οικονομικών ομόφωνα το κυβερνητικό νομοσχέδιο για τα 130 τ.μ. για την αξία των €350.000, για τα 190 τ.μ. για την αξία των €475.000, χωρίς διάκριση μεταξύ διαμερίσματος και οικίας. Αλλά πάντοτε μιλώντας για πρώτη κατοικία, για να μην έρθουν κάποιοι σε ένα ή δύο χρόνια και να μας πουν ότι οι πύργοι και οι ολιγάρχες δικαιούνται αυτό το ωφέλημα, τον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ.

Την ίδια ώρα έχουμε διασφαλίσει με τις μεταβατικές ρυθμίσεις αφενός ότι δεν θα επέλθει «ξαφνικός θάνατος» για ανθρώπους που προγραμματίζουν να προχωρήσουν σε ανέγερση ή αγορά μέσα στους αμέσως επόμενους μήνες, αλλά επίσης ότι δεν θα διατηρηθεί στο διηνεκές η καμαρόπορτα που υπήρχε, για να απολαμβάνουν τον μειωμένο συντελεστή 5% κάποιοι που κατ' εμάς δεν τον δικαιούνται, γιατί δεν emπίπτουν σε αυτή την πτυχή της κοινωνικής πολιτικής.

Υπάρχει βεβαίως και το ζήτημα του ότι πρέπει να επέλθει μια ηρεμία στην αγορά, υπάρχει ούτως ή άλλως η φούσκα των ακινήτων, υπάρχει ούτως ή άλλως η παντελής σχεδόν έλλειψη ολοκληρωμένης στεγαστικής κοινωνικής πολιτικής και πρέπει να πω ότι ως ΑΚΕΛ έχουμε καταθέσει ένα πολυσέλιδο έγγραφο και μας ικανοποιεί ότι η κυβέρνηση δεσμεύτηκε να αξιοποιήσει τις προτάσεις μας σε σχέση με την προσιτή στέγη και για αγορά και για ενοίκιαση, αλλά στην απουσία ολοκληρωμένης στεγαστικής πολιτικής θεωρούμε ότι ο μειωμένος συντελεστής 5% ΦΠΑ αποτελεί βάλσαμο υπό τις περιστάσεις, δεδομένων των κινδύνων που ελλοχεύουν ευρύτερα για τα νεαρά ζευγάρια και τις χαμηλομεσαίες τάξεις της κοινωνίας μας.

Επομένως, κυρία Πρόεδρε, θα υπερψηφίσουμε, εκφράζουμε την ετοιμότητά μας να επεξεργαστούμε επιπρόσθετες προτάσεις για την προσιτή στέγη, έχουμε και τις δικές μας προτάσεις, αλλά για το ζήτημα του ΦΠΑ σήμερα πρέπει να μπει μια άνω τελεία, για να επέλθει μια, αν θέλετε, βεβαιότητα στην αγορά, όπου, πέραν της φούσκας για τις αξίες των ακινήτων, αυτή τη στιγμή διαμορφώνεται, εκκολάπτεται μια νέα φούσκα πάνω στα μεταχειρισμένα ακίνητα, στα οποία φυσιολογικά μετατίθεται η αγορά. Γι' αυτό πρέπει με την αίσθηση του επείγοντος να δούμε πώς κλείνει αυτό το ζήτημα και θα παρακαλέσουμε από τούδε και στο εξής το Τμήμα Φορολογίας, αν και εφόσον εντοπίζει ότι υπάρχουν κενά, να μην ερμηνεύει κατά το δοκούν τη νομοθεσία, όπως έγινε στο απώτερο παρελθόν, αλλά να εφαρμόζει πιστά αυτό που οι νομοθέτες και οι νομοθέτιδες ψηφίζουμε. Πέντε τοις εκατό για εκείνους που έχουν ανάγκη πρώτης κατοικίας και όχι για εκείνους που αγοράζουν είτε πύργους είτε βίλες του €1 εκατομ. ή €2 εκατομ., που ούτως ή άλλως πλέον εκπίπτουν λόγω της αξίας, αλλά μέχρι πρόσφατα ενέπιπταν σε αυτή την κατηγορία.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ και εγώ, συνάδελφε.

Ο κ. Χάρης Γεωργιάδης.

ΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:

Σας ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Να χαιρετίσω και εγώ με τη σειρά μου την παρουσία των φοιτητών και των φοιτητριών, αλλά να χαιρετίσω και την παρουσία, κυρία Πρόεδρε, του κ. Ορφανίδη, του πατέρα της εκλεκτής συναδέλφου Σάβιας Ορφανίδου, του οποίου η συνέπεια με την οποία παρακολουθεί τις συνεδρίες της ολομέλειας ίσως ξεπερνά αυτήν που κάποτε εμείς οι ίδιοι επιδεικνύουμε.

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πρέπει να πω ότι δεν ικανοποιεί πλήρως τον Δημοκρατικό Συναγερμό το αποτέλεσμα που σήμερα έχουμε ενώπιόν μας. Για τον Δημοκρατικό Συναγερμό η βάση της ρύθμισης και της απόδοσης του ΦΠΑ θα έπρεπε να ήταν αποκλειστικά η αξία με όρια όπως τα καθορίζουμε, αλλά η αξία, η αξία, όχι τα τετραγωνικά, είναι αυτό που καθορίζει για παράδειγμα την πολυτέλεια.

Άρα, η θέση του Δημοκρατικού Συναγερμού δεν είναι ακριβώς αυτή που αποτυπώνεται στο κείμενο που έχουμε σήμερα ενώπιόν μας. Όμως υπεύθυνη και συνετή στάση μίας πολιτικής παράταξης δεν είναι να επιμένει στην πλήρη και απόλυτη ικανοποίηση των δικών της θέσεων. Και αυτό πράττει σήμερα ο Δημοκρατικός Συναγερμός και οφείλω να πω και οι υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις. Επειδή έχουμε καταλήξει σε έναν συμβιβασμό, τον οποίο θεωρώ ως ικανοποιητικό, καλύπτει τη μεγάλη πλειοψηφία αυτών που πρέπει να είναι δικαιούχοι του χαμηλού συντελεστή και οφείλω να πω ότι με ικανοποίησε και ως διαδικασία αυτή η προσπάθεια για τη συναίνεση που επιδείχθηκε στην επιτροπή Οικονομικών και να εξάρω τον ρόλο της πρόεδρου, της Χριστιάνας Ερωτοκρίτου, και των υπολοίπων μελών. Βεβαίως, ο κ. Δαμιανού, ανεβαίνοντας στο βήμα, και σε αντίθεση ίσως με όλους τους άλλους συναδέλφους που κινήθηκαν και επιβεβαίωσαν τη συναινετική προσέγγιση, δεν αντιστάθηκε στον πειρασμό. Δεν αντιστάθηκε στον πειρασμό. «Δεν είναι θέμα οι νομοθεσίες που κατά καιρούς ψηφίσαμε», δήλωσε ο κ. Δαμιανού, «αλλά το πώς τις εφαρμόζαμε».

Μα, κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν ήταν θέμα εφαρμογής των νομοθεσιών, δεν θα έπρεπε να αλλάζαμε τον νόμο σήμερα! Θα παίρναμε μια επιστολή πιθανώς από την Ευρωπαϊκή Ένωση, που θα μας καλούσε να εφαρμόζουμε ορθότερα την υφιστάμενη νομοθεσία. Κατανόω γιατί η πλευρά του ΑΚΕΛ θέλει να αποσείσει την προσοχή από τις νομοθεσίες που κατά καιρούς είχαν ψηφιστεί. Επειδή ήταν με τη δική του συμμετοχή. Κατ' ακρίβεια, κάποια πράγματα ήταν με τη δική τους πρόταση. Το ότι δικαιούχοι είναι και ξένοι, πολίτες τρίτων χωρών, ρυθμίστηκε το 2012 με πρόταση της κυβέρνησης του ΑΚΕΛ. Δεν ήταν δικαιούχοι πριν οι ξένοι. Με πρόταση της κυβέρνησης του ΑΚΕΛ το 2012 έγιναν δικαιούχοι. Δεν ακούγαμε τότε αυτά τα επιχειρήματα, ότι μόνο, μόνο οι συμπολίτες μας που έχουν ανάγκη πρέπει να είναι δικαιούχοι.

Άστε που δεν διορθώνουμε σήμερα εκείνη την πρόνοια. Και αύριο θα είναι δικαιούχοι εξίσου ξένοι όσο θα είναι Κύπριοι, με τα ίδια κριτήρια. Και εν πάση περιπτώσει η λανθασμένη -η λανθασμένη, ομολογώ- απόφαση του 2016 που αφείρεσε το ανώτατο όριο ήταν ομόφωνη.

Τουλάχιστον, κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Δημοκρατικός Συναγερμός δεν μπαίνει σε αυτό το παιχνίδι μετάθεσης ευθυνών. Εμείς αναγνωρίζουμε ότι ήταν λάθος και είχαμε ομοφώνως, άρα και με τη δική μας ψήφο, στηρίζει εκείνη τη ρύθμιση και αναγνωρίζουμε ότι σήμερα πρέπει να υπάρξει μία διόρθωση. Επειδή, παρά το ότι η ευρωπαϊκή Οδηγία δεν λέει πολλά, σίγουρα πρέπει να τεκμηριώνεται ότι υπάρχει πιο έντονα, απ' ό,τι ίσχυε μέχρι σήμερα, το κοινωνικό κριτήριο. Και ακριβώς μέρος αυτής της διαδικασίας της συναίνεσης και της συνεννόησης που επιχειρήθηκε στην επιτροπή Οικονομικών, η οποία ολοκληρώνεται σήμερα, περιελάμβανε όχι μόνο τη μεταξύ μας συμφωνία, παρά το ότι είχαμε διαφορετικές απόψεις οι πολιτικές δυνάμεις, περιελάμβανε και τη συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έχει δίκιο ο κ. Ευσταθίου, όταν υποδεικνύει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν είναι παρά ένας μόνο θεσμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα μπορούσα να προσθέσω ότι οι υποχρεώσεις των κρατών μελών δεν είναι ομοιόμορφες για όλα τα ζητήματα πολιτικής. Για τα τραπεζικά ζητήματα, για παράδειγμα, είναι πλήρης ουσιαστικά η εκχώρηση της κυριαρχίας και της αρμοδιότητας από τα κράτη μέλη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εκεί δεν υπάρχουν περιθώρια για το κράτος μέλος να πράξει κατά βούληση. Σχεδόν το ίδιο ισχύει για παράδειγμα για τα ζητήματα κρατικών ενισχύσεων. Η ευρωπαϊκή πολιτική ανταγωνισμού είναι πολύ αυστηρή και δεσμευτική και υπάρχει ξεκάθαρη μεταφορά αρμοδιότητας από το επίπεδο των κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η φορολογική πολιτική παραμένει αρμοδιότητα, προνόμιο των κρατών μελών.

Υπάρχει όμως μια εξαίρεση. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, χωρίς να είναι εντελώς εκτός προνομίου ευθύνης του κράτους μέλους, έχει κάποιες παραμέτρους. Υπάρχουν κάποια πλαίσια. Δεν μπορεί εντελώς κατά βούληση ένα κράτος μέλος να ρυθμίσει ζητήματα ΦΠΑ. Γι' αυτό και είναι υποχρέωσή μας σήμερα να επιχειρήσουμε την ορθότερη εναρμόνιση με την ευρωπαϊκή Οδηγία. Το λέω ξανά, ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός αναγνωρίζει πλήρως ότι έχουμε αυτή την υποχρέωση της διόρθωσης, αλλά, όσο είναι υποχρέωση των κρατών μελών να επιδιώκουν την εναρμόνισή τους. Θέλω να στείλω και ένα μήνυμα προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επειδή όρια υπάρχουν και στους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Δεν είναι νοητό για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που δεν έχει τον τελικό λόγο να αποφασίσει για μια ρύθμιση, να επιμένει πέραν του δέοντος. Είναι αδιανόητο για παράδειγμα, τη στιγμή που η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει συμφωνήσει στο όριο των €350.000, στο ανώτατο όριο των €475.000, στο κριτήριο των 190 τ.μ., να επιμένει να προσπαθεί να επιβάλει το κατώτατο

κρητήριο τετραγωνικών να είναι 110 τ.μ. και όχι 130 τ.μ. Όχι. Ως κράτος μέλος πρέπει να ξέρουμε τις ευθύνες μας, αλλά πρέπει να ξέρουμε και τα δικαιώματά μας και το ίδιο ισχύει και για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Γι' αυτό και εμείς θεωρούμε ότι με την υφιστάμενη ρύθμιση, με τα 130 τ.μ., επιτυγχάνεται πλήρης εναρμόνιση με την ευρωπαϊκή Οδηγία και αναμένουμε από την εκτελεστική εξουσία ότι θα υποστηρίξει αυτή τη ρύθμιση, η οποία -κυρία Πρόεδρε, ολοκληρώνω- θεωρούμε ότι είναι ικανοποιητική υπό τις περιστάσεις, δεν αδικεί αυτούς που πρέπει να είναι δικαιούχοι, αποκλείει πλέον τις περιπτώσεις που, πράγματι, κακώς ήταν δικαιούχοι μέχρι σήμερα και γι' αυτό ο Δημοκρατικός Συναγερμός είναι σε θέση, παρά το ότι έχει τις απόψεις του, να στηρίξει αυτή την πρόταση.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και εγώ ευχαριστώ πάρα πολύ.

Δευτερολογίες.

Ο κ. Δαμιανού. Έχετε ένα λεπτό κατ' ακρίβεια, αλλά είμαι σίγουρη ότι δεν θα χρειαστείτε περισσότερο. Θα το επιτρέψω όμως και βεβαίως θα μου επιτρέψετε στη συνέχεια, αν υπάρχει άλλος ομιλητής, ομιλήτρια για δευτερολογία, να δώσω τον λόγο.

Ελάτε.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Προφανώς έχει διαθέσιμο χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως! Είπα έχει ένα λεπτό, αλλά πάντα είναι σύντομος ο συνάδελφος έτσι κι αλλιώς.

Ελάτε, κύριε Δαμιανού.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Δεν θα κάνω το κόλπο να επικαλεστώ θέμα επί προσωπικού, αν και θα μπορούσα, διότι έγινε τριπλή αναφορά στο όνομά μου...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βεβαίως.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

...αλλά θα μιλήσω πολιτικά.

Πρώτον, όταν -και δεν το προσωποποιώ, θεσμικό είναι το σχόλιο- όταν έχεις θητεύσει για επτά συναπτά έτη υπουργός μιας κυβέρνησης που ελέγχεται για θεσμική διαπλοκή και διαφθορά για τα διαβατήρια, ταπεινά υποβάλλω ότι πρέπει να τοποθετηθεί πιο ταπεινά και με λιγότερη έπαρση.

Δεύτερον, αν δεν υπήρχε στρέβλωση στη νομοθεσία, διερωτώμαι γιατί η κυβέρνηση Νίκου Αναστασιάδη είχε αποφασίσει διαδικασία ανάκτησης €40 εκατομ. για διαφυγόντα έσοδα ΦΠΑ σε σχέση με τα διαβατήρια. Η απάντηση είναι απλή: Έδιδαν εκεί που δεν έπρεπε.

Και τρίτον, επειδή οι Λατίνοι οι περιβόητοι έχουν πει αυτό το «scripta manent», «τα γραπτά μένουν», δυστυχώς για τους συναδέλφους του Δημοκρατικού Συναγερμού, αυτή η διαστρέβλωση της αλήθειας, 4 Νοεμβρίου του '16, πρέπει να αποκατασταθεί. Στέφανος Στεφάνου: «Το πρώτο σκέλος μάς βρίσκει σύμφωνους και τοποθετούμαστε θετικά, γιατί παρέχει τη δυνατότητα σε ιδιοκτήτες που θέλουν να ξαναχρησιμοποιήσουν το δικαίωμα που τους δίνει ο νόμος να το πράξουν, σε οικογένειες των οποίων οι ανάγκες έχουν διαφοροποιηθεί».

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Προφανώς επί της πρότασης νόμου του κ. Νεοφύτου.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Προφανώς επί της πρότασης νόμου Αβέρωφ Νεοφύτου. Σωστό!

«Η δική μας διαφωνία», λέει ο Στέφανος, «αναφορικά με την πρόταση Αβέρωφ Νεοφύτου έχει να κάνει με το δεύτερο σκέλος, που αφορά τη στόχευση. Η πρόταση νόμου του κ. Νεοφύτου αλλάζει τις προδιαγραφές της στόχευσης, η οποία έγινε ακριβώς για κοινωνικούς λόγους. Να θυμίσω και τη συζήτηση που έγινε το '11 στη Βουλή γι' αυτό το πράγμα, ότι τη μείωση του φόρου δεν θα πρέπει να την επωφελούνται όλοι, αλλά εκείνοι που πραγματικά θέλουν να αποκτήσουν μια ταπεινή, μια συμβατική κατοικία και όχι αυτοί [...]» και συνέχισε, για να

μιλήσει για τους ολιγάρχες. Έν' σ' αυτούς που εδώσατε το 5%, δεν είναι αυτό που εμείς εψηφίσαμεν ούτε τη στρέβλωση που εφαρμόσατε, γι' αυτό και προχωρήσατε με απόφαση για ανάκτηση €40 εκατομ.

Επομένως, «τοis φρονίμοis», με όλο τον σεβασμό, «ολίγα»!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Έχω δευτερολογία από τον κ. Τρυφωνίδη και μετά... ή θέλετε τώρα, κύριε Λουκαΐδη;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Τώρα, να συνεχίσω με αυτά που είπε ο Άριστος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελάτε, αν και έχει ολοκληρωθεί ο χρόνος σας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Διαβάζω επίσης γραπτό κείμενο μετά την ψηφοφορία που αφορούσε τον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ μέχρι 275 τ.μ., σε απάντηση των όσων είπε ο κ. Γεωργιάδης. Είναι και μέσα στην έκθεση του Γενικού Ελεγκτή. Αμέσως μετά τη δημοσίευση του πιο πάνω νόμου, η Υπηρεσία ΦΠΑ εξέδωσε εγκύκλιο, την 167, ημερομηνίας 12 Ιουνίου 2012, με την οποία διευκρίνισε: «οι διατάξεις του νόμου καλύπτουν πρόσωπα που διαμένουν στη Δημοκρατία για οποιοδήποτε χρονικό διάστημα και χρησιμοποιούν την κατοικία για την οποία υποβάλλουν δήλωση ως κύριο και μόνιμο χώρο διαμονής, ενόσω βρίσκονται στη Δημοκρατία. Δεν καλύπτονται από τον νόμο πρόσωπα που αγοράζουν ή ανεγείρουν κατοικία στη Δημοκρατία για επένδυση ή για σκοπούς μίσθωσης σε άλλα πρόσωπα ή για άσκηση οποιασδήποτε άλλης οικονομικής δραστηριότητας». Έτσι τότε η Υπηρεσία ΦΠΑ ερμήνευε τη νομοθεσία που είχε ψηφιστεί. Και όλοι τούτοι που στη συνέχεια η κυβέρνηση Αναστασιάδη έδωσε τη δυνατότητα να απαλλάσσονται, οι επενδυτές, είναι ερμηνεία που δόθηκε στην πορεία. Αυτό έγινε το '12. Τούτα είναι η αλήθεια. Τουλάχιστον να λέμε τις αλήθειες τζιαι να μην πιστεύουμε ενδεχομένως τζιαι στην προπαγάνδα μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Τρυφωνίδη, σας ακούμε. Έχετε ένα λεπτό.

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Δεν ήταν σκοπός ούτε θα έρθω σε αντιπαράθεση με τον φίλο μου τον Άριστο. Η εντονότατη διαμαρτυρία, αγαπητέ συνάδελφε, είναι στο γεγονός ότι εμείς στηρίζαμε τη διαφορετική παρουσίαση οικιών και διαμερισμάτων και υπάρχει και συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή που ικανοποιούσε και τα διαμερίσματα μάζιμουμ 110 τ.μ. τριών υπνοδωματίων και τις οικίες τις λελογισμένες 170 τ.μ. Εμείς σεβαστήκαμε την πλειοψηφία που δημιουργήθηκε στην επιτροπή και ψηφίζουμε, για να δώσουμε αυτό το όπλο στην κυβέρνηση να πάει να διαπραγματευτεί. Απλά, καθαρά και ίσια και ευελπιστώ, κυρία πρόεδρε, ως είναι η ομόφωνη απόφασή μας, μεταγενέστερα να δούμε αυτή την αδικία, και εσείς το είπατε, να τη διορθώσουμε σε μεταγενέστερο στάδιο, που είναι και ομόθυμη όλη η Βουλή σε αυτό.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αντιλαμβάνομαι αναφέρεστε στην πρόεδρο της επιτροπής.

ΑΛΕΚΟΣ ΤΡΥΦΩΝΙΔΗΣ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Τρυφωνίδη.

Ο κ. Γεωργιάδης.

ΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Θέλω να επαναλάβω πως από μέρους μας δεν υπάρχει καμιά διάθεση είτε όξυνσης είτε παρελθοντολογίας και οφείλω να πω ότι από μέρους όλων των συναδέλφων το στίγμα των τοποθετήσεων ήταν συναινετικό. Για άλλη μια φορά αυτοί που επιλέγουν μια διαφορετική οδό είναι οι φίλοι του ΑΚΕΛ. Διάβασε ο εκλεκτός συνάδελφος μια αναφορά έκφρασης διαφωνίας. Καλά, κύριε Δαμιανού, γιατί δεν συνεχίσατε να διαβάσετε ότι παρά τη

διαφωνία σας ψηφίσατε. Παρά τη διαφωνία σας ψηφίσατε την τροπολογία! Όπως και εγώ δηλώνω σήμερα ότι δεν είμαι πλήρως σύμφωνος, αλλά θα ψηφίσω και αυτό που μετρά είναι η ψήφος μου, έτσι και εσείς ψηφίσατε και ήταν και η δική σας ψήφος το 2012, πρόταση μάλιστα, που άνοιξε το παράθυρο για τους ξένους. Εγώ δεν το κρίνω. Μπορεί για τα δεδομένα εκείνης της περιόδου να ήταν πράξη σωστή, την οποία μάλιστα ούτε και σήμερα τροποποιούμε. Και ήταν διαδοχικές γνωματεύσεις ερμηνευτικές των εφόρων, που έδιναν από το 2012. Πέρασε σειρά εφόρων που έδιναν την ίδια ερμηνεία. Ούτε υπάρχει προϋπόθεση για ελάχιστη παραμονή στην Κύπρο και όλα τα δικαιώματα. Η ίδια πρόνοια που ισχύει για τους Κύπριους ισχύει και για πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ισχύει και για ξένους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία.

Κύριε Παπαδούρη, δευτερολογία;

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Σταύρο Παπαδούρη)

Όχι. Όταν ζητούν αρχηγοί των κομμάτων, βεβαίως θα τους δοθεί ο χρόνος!

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Εγώ είμαι στα δέκα δευτερόλεπτα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σύντομα! Κύριε Παπαδούρη, δευτερολογία για ένα λεπτό μόνο, που εναπομένει στον χρόνο σας, και οι αρχηγοί των κομμάτων σύντομες τοποθετήσεις. Ελάτε, κύριε Παπαδούρη, σας παρακαλώ.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Ούτε ένα λεπτό, Πρόεδρε, δεν χρειάζομαι.

Επειδή υπάρχει παρελθοντολογία για το τι έγινε στο παρελθόν και άκουσα μετά λύπης μου τον κ. Γεωργιάδη από το βήμα πριν να λέει ότι «η Βουλή ομόφωνα»... Θα επαναλάβω ότι το 2016 οι Οικολόγοι δεν ψήφισαν το συγκεκριμένο, να είναι ξεκάθαρο προς όλους.

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Το ΑΚΕΛ εψήφισε;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΥΡΗΣ:

Φυσικά. Είναι εκεί τα πρακτικά για όποιον θέλει να τα επικαλεστεί, καλέ!

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Καλύτερα να επικεντρωθούμε στο τι θα ψηφίσουμε σήμερα, για να ξέρουν και οι πολίτες.

Ελάτε, να ξεκινήσουμε από εσάς, κύριε Παπαδόπουλε. Όσο πιο σύντομα μπορείτε, να βοηθήσετε τη διαδικασία.

Ευχαριστώ πολύ.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κυρία Πρόεδρε,

Δεν θα μπω στη συζήτηση για το τι έγινε τότε, εγώ θα δηλώσω ότι και εμείς ψηφίσαμε και ενδεχομένως όλοι να πρέπει να αναλάβουμε το μερίδιο της ευθύνης που μας αναλογεί. Φυσικά, εψηφίσαμε με βάση συγκεκριμένες παραστάσεις, ίσως θα έπρεπε να είμαστε και πιο επιφυλακτικοί σε σχέση με αυτά που είχαν λεχθεί τότε.

Εγώ θα ξεκινήσω, επειδή αλλιώς ξεκινήσαμε και αλλιώς καταλήγουμε, και πάλι να χαιρετίσω το πνεύμα συναίνεσης που έδειξαν τα μέλη της επιτροπής Οικονομικών, για να φτάσουμε σε ένα συμβιβασμό που δεν ικανοποιεί κανέναν, όμως θα επιλύσει το πρόβλημα. Γιατί λέχθηκε προηγουμένως ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν είναι ο μόνος θεσμός που μόνη της αποφασίζει και είναι αλήθεια. Ο θεσμός που θα αποφασίσει και ενδεχομένως να μας επιβάλει και πρόστιμο να επιστρέψουμε τον απολεσθέντα φόρο προστιθέμενης αξίας που δεν εισπράτταμε είναι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Εκεί που εγώ θα σημειώσω ότι ενδεχομένως θα πρέπει να κάνουμε κριτική είναι το εξής: Τι στοιχεία στείλαμε τότε και είχε την εντύπωση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι το μέσο σπίτι στην Κύπρο είναι 110 τ.μ.;

Επομένως, σημειώνω το εξής: Επειδή θεωρώ ότι αδικείται κάπως ο Υπουργός Οικονομικών στη βάση

αυτής της συζήτησης, χωρίς να υποτιμώ σε καμία περίπτωση την εργασία που έκαμε η επιτροπή Οικονομικών, θέλω να πω ότι η διαφορά του νυν Υπουργού Οικονομικών είναι ότι παρέλαβε ένα πρόβλημα που για τρία χρόνια εκκρεμούσε και επιλύεται σήμερα μετά από τρεις μήνες διακυβέρνησης. Παραδέχθηκε ότι ήταν λανθασμένα τα στοιχεία που δόθηκαν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επιχείρησε να ανασκευάσει τις εντυπώσεις, δυστυχώς δεν ήταν επιτυχής και, σε αντίθεση με τον πρώην Υπουργό Οικονομικών, που μας παρουσίαζε μια πρόταση στη Βουλή και μας έλεγε «αυτή είναι η πρόταση, πάρτε την ή απορρίψτε την», προσπάθησε να συνεργαστεί με την επιτροπή Οικονομικών σε ένα πνεύμα συναίνεσης και δεσμεύθηκε να υπερασπιστεί ενώπιον των ευρωπαϊκών θεσμών την εισήγηση της πρότασης της επιτροπής Οικονομικών όπως έχει διαμορφωθεί και η οποία θα υπερψηφιστεί, ελπίζουμε, σήμερα.

Επομένως, οφείλουμε και αυτό να το χαιρετίσουμε, όπως χαιρετίζουμε φυσικά και τη συναίνεση που έδειξαν όλα τα κοινοβουλευτικά κόμματα, για να καταλήξουμε σε αυτή την πρόταση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Στεφάνου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Κυρία Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η συναίνεση μέσα από εκατέρωθεν συμβιβασμούς ήταν το επιδιωκόμενο. Και το γεγονός ότι επιτεύχθηκε συμβιβασμός, χωρίς όλων μας να ικανοποιούνται στο μέγιστο οι θέσεις μας, είναι ένα επίτευγμα. Τούτο όμως δεν σημαίνει ότι διαγράφουμε ολόκληρη την ιστορία, που έχει μια μεγάλη διαδρομή, για να φτάσουμε σήμερα σε πράγματα που έχουν μια ιστορία προηγουμένως και μας εδυσκόλεψαν.

Το πρώτο που θέλω να πω είναι το εξής: Ψήφισε το ΑΚΕΛ τότε; Ναι, αφού εκαταψήφισεν το κομμάτι της τροπολογίας που κατέθεσε ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου. Καταψηφίστηκε η τροπολογία του ΑΚΕΛ, υπάρχει εδώ στα πρακτικά, και εμείς ήμασταν υποχρεωμένοι να κοιτάξουμε τη μεγάλη εικόνα, που ήταν αν θα έπαιρναν κάποιοι - ήταν και στη διακριτική ευχέρεια της εκτελεστικής εξουσίας, που τώρα η κυβέρνηση του Αναστασιάδη κάνει τον τρελό, σάμπως και δεν είχε ευθύνη- για να μη θυματοποιήσουμε τους πολλούς.

Το δεύτερο που θέλω να πω είναι ότι το μαχαίρι έχει πολλές φορές διαφορετικούς ρόλους. Μπορεί να κόβει και ψωμί, μπορεί να σκοτώσει τζιαι κάποιον. Ε, έντζιεν τυχαία που το BBC World ονόμασε τον Πρόεδρο της κυβέρνησης του Συναγερμού σε ντοκιμαντέρ του «the offshore President». Διότι επήρατε ένα πρόγραμμα το οποίο έγινε στην προ-προηγούμενη κυβέρνηση του Τάσσου Παπαδόπουλου και την εσυνέχισεν ο Δημήτρης Χριστόφιας με πολύ συγκεκριμένα κριτήρια, για να βοηθήσουμε την κυπριακή οικονομία, και εσείς απλά το εξεχειλώσατε, 7 500 διαβατήρια, και τώρα προσπαθείτε να φορτώσετε σε άλλους ευθύνες που έχετε εσείς! Νομίζω ότι αυτό το παραμύθι επιτέλους θα πρέπει να τελειώσει!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, έληξε η συζήτηση νομίζω, αναλύσαμε τα διαβατήρια, όλο το πρόγραμμα, πριν, τώρα, στο μέλλον.

Να πάμε να ψηφίσουμε.

Είμαστε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Τροποποίηση του άρθρου 2 του βασικού νόμου. Άρθρο 2.

Τροποποίηση του βασικού νόμου με την προσθήκη του νέου άρθρου 63. Άρθρο 3.

Τροποποίηση του Πίνακα Γ του Πέμπτου Παραρτήματος του βασικού νόμου. Άρθρο 4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε, παρακαλώ, και ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τρεις. Υπέρ σαράντα δύο και μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα δύο ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και μία αποχή, τα άρθρα εγκρίνονται.

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Έχει μία αποχή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει μία αποχή, ναι. Είναι η κ. Ατταλίδου.

Σκοπίμως, έτσι; Αυτή είναι η θέση σας. Βεβαίως.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΑΤΤΑΛΙΔΟΥ:

Με τόσα που άκουσα!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Ατταλίδου.

Τρίτη ανάγνωση, παρακαλώ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ψηφίζουμε για το σύνολο του νομοσχεδίου και ανακοινώστε, κύριε Γεωργίου, τα αποτελέσματα, μόλις και εφόσον διαμορφωθούν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες σαράντα τρεις. Υπέρ σαράντα ένας και δύο αποχές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε Μουσιούττα, αποχή εσείς;

ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Όχι, ψήφισα υπέρ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να διορθωθεί στο σύστημα, παρακαλώ. Είναι υπέρ ο κ. Μουσιούττας.

Ωραία, διορθώθηκε ήδη. Πάρα πολύ ωραία!

(Κτυπά τη σφύρα.)

Άρα, με σαράντα δύο ψήφους υπέρ, καμία ψήφο εναντίον και μία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο*.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κυρία Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα, κύριε Παπαδόπουλε.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κυρία Πρόεδρε, θέλω να σημειώσω τούτο που προσέξαμε, όταν κάποιος πατά το πρώτο κουμπί, η αποχή μπαίνει αυτόματα και, για να φύγεις από την αποχή, πρέπει να πιάσεις το δεύτερο κουμπί. Πιθανώς κάποιοι συνάδελφοι να μην το συνειδητοποιούν ή να μην πατούν...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πέραν του ότι πρέπει να ξέρουμε τι πατάμε, έχετε απόλυτο δίκιο, το έχουμε...

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν πρέπει να μπαίνει αυτόματα η αποχή στο σύστημα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

---

* **Υπέρ:** ΔΗΣΥ, ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, ΔΗΚΟ, ΕΛΑΜ, ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα, ΔΗΠΑ-Συνεργασία, Σταύρος Παπαδόπουλος (Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών), μεμονωμένος σοσιαλιστής βουλευτής.
Αποχή: Αλεξάνδρα Ατταλίδου (Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών).

...το έχουμε εντοπίσει. Ήδη ο κ. Κώστα συνεννοήθηκε με τις υπηρεσίες, για να το διορθώσουν. Έχετε απόλυτο δίκιο και σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Αποσύρεται, ως έχει λεχθεί από τον κ. Δαμιανού, η πρόταση νόμου.

Προχωράμε στο σχέδιο ψηφίσματος. Το σχέδιο ψηφίσματος υποβλήθηκε από την κοινοβουλευτική ομάδα ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις και τιτλοφορείται «Σχέδιο ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων για την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος».

Παρακαλώ τον γραμματέα... Θα έλεγα να διαβάσει το ψήφισμα, εκτός και εάν θεωρείτε ότι το έχετε μελετήσει και δεν χρειάζεται να επαναληφθεί. Το έχουμε δει και στη Σύσκεψη Αρχηγών.

Συνάδελφοι;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Πέντε λεπτά για ένα τόσο σημαντικό θέμα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνώ απόλυτα, άρα να αναγνωσθεί. Βεβαίως.

Κύριε Γεωργίου, το έχετε μπροστά σας ή να βοηθήσω;

(Μη ευκρινή σχόλια από τον γραμματέα του σώματος κ. Νίκο Γεωργίου)

Βεβαίως, σας ακούμε.

(Θόρυβος στην αίθουσα)

Ησυχία, παρακαλώ, να ακούσουμε το ψήφισμα!

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σχέδιο ψηφίσματος της Βουλής των Αντιπροσώπων για την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος

Η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας,

Έχοντας υπόψη την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, η οποία καθιερώθηκε το 1972 από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, και ότι φέτος συμπληρώνονται πενήντα (50) χρόνια εορτασμών,

Υπενθυμίζοντας ότι το 2023 σηματοδοτεί το μέσο της Ατζέντας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη για το 2030,

Επισημαίνοντας ότι ένα υγιές περιβάλλον είναι αναγκαίο για όλους τους ανθρώπους, αλλά και για την επίτευξη των δεκαεπτά (17) Παγκόσμιων Στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, οι οποίοι υιοθετήθηκαν στις 25 Σεπτεμβρίου 2017 κατά την 70^η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών και ακολούθως από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) για την παροχή τροφής, καθαρού νερού και φαρμάκων, καθώς και για τη ρύθμιση του κλίματος και την προστασία από ακραία καιρικά φαινόμενα,

Σημειώνοντας με ανησυχία ότι η Κύπρος κατατάσσεται ανάμεσα στις τελευταίες χώρες ως προς την επίτευξη των εν λόγω στόχων βιώσιμης ανάπτυξης,

Εκφράζοντας την ανησυχία της για το γεγονός ότι πέραν των τριών δισεκατομμυρίων ανθρώπων πλήττονται από την υποβάθμιση των οικοσυστημάτων, ενώ η ρύπανση ευθύνεται για εννέα περίπου εκατομμύρια πρόωρους θανάτους ετησίως και περισσότερα από ένα εκατομμύριο είδη φυτών και ζώων κινδυνεύουν με εξαφάνιση,

Έχοντας υπόψη ότι το ήμισυ του πληθυσμού στον πλανήτη βρίσκεται ήδη στην κλιματικά επικίνδυνη ζώνη, έχοντας δεκαπέντε (15) φορές περισσότερες πιθανότητες να καταλήξει συνεπεία των κλιματικών επιπτώσεων, όπως η υπερβολική ζέστη, οι πλημμύρες και η ξηρασία,

Υπενθυμίζοντας ότι στις 2 Μαρτίου 2022 εγκρίθηκε ψήφισμα από τη Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον με τίτλο «Τέλος στην πλαστική ρύπανση: προς ένα διεθνές νομικά δεσμευτικό μέσο»,

Έχοντας υπόψη ότι η Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος 2023 φιλοξενείται από την Ακτή Ελεφαντοστού με κεντρικό άξονα την εξάλειψη της ρύπανσης από τα πλαστικά,

Υπογραμμίζοντας ότι τα υψηλά και ταχέως αυξανόμενα επίπεδα πλαστικής ρύπανσης συνιστούν ένα σοβαρό περιβαλλοντικό πρόβλημα σε παγκόσμια κλίμακα το οποίο επηρεάζει αρνητικά τις περιβαλλοντικές, κοινωνικές και οικονομικές διαστάσεις της βιώσιμης ανάπτυξης,

Επισημαίνοντας ότι, σύμφωνα με τον Εθνικό Οδηγό για την Έκθεση Δράσης για τη Διαμόρφωση Δράσης κατά της Πλαστικής Ρύπανσης για την Κυπριακή Δημοκρατία, η παραγωγή πλαστικών απορριμμάτων ανά κάτοικο κυμαίνεται πολύ πιο πάνω από τον μέσο όρο στην ΕΕ,

Επισημαίνοντας ότι απαιτείται προσπάθεια για ενδυνάμωση της κατανόησης του παγκόσμιου αντικτύπου της πλαστικής ρύπανσης στο περιβάλλον και προώθηση αποτελεσματικών και προοδευτικών δράσεων σε τοπικό, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο,

Υπενθυμίζοντας ότι για τη διατήρηση της υπερθέρμανσης του πλανήτη κάτω από 1,5°C κατά τον 21^ο αιώνα οι ετήσιες εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου μέχρι το έτος 2030 πρέπει να μειωθούν στο ήμισυ και ότι χωρίς δράση η έκθεση στην ατμοσφαιρική ρύπανση πέρα από τα ασφαλή όρια θα αυξηθεί κατά πενήντα τοις εκατό (50%) εντός της δεκαετίας και τα πλαστικά απόβλητα που ρέουν στα υδάτινα οικοσυστήματα σχεδόν θα τριπλασιαστούν μέχρι το έτος 2040,

Αναγνωρίζοντας ότι η συνετή διαχείριση της φύσης είναι σημαντική, όπως και η διασφάλιση δίκαιης πρόσβασης στους πόρους της, ειδικά για τους πιο ευάλωτους ανθρώπους και τις κοινότητες,

Για όλους αυτούς τους λόγους,

1. *Τονίζει* ότι με τα αναπτυξιακά κέρδη να αναστρέφονται συνεπεία των πολλαπλών παγκόσμιων κρίσεων, περιλαμβανομένων των συγκρούσεων, της κλιματικής αλλαγής και της πανδημίας του κορωνοϊού, απαιτείται επείγουσα δράση για την επίτευξη των τεθέντων στόχων βιώσιμης ανάπτυξης και για την αντιμετώπιση των πιεστικών ζητημάτων.
2. *Χαιρετίζει* την ενσωμάτωση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2019/904/ΕΕ για τη μείωση των επιπτώσεων στο περιβάλλον από ορισμένα πλαστικά προϊόντα στο εθνικό δίκαιο με τον περί Αποβλήτων (Τροποποιητικό) Νόμο του 2022 [Αριθμός Νόμου 48(Ι) του 2022].
3. *Τονίζει* ότι χρειάζεται άμεσα σχέδιο δράσης αναφορικά με τους τομείς που παράγουν τα περισσότερα πλαστικά απορρίμματα, όπως ο τουρισμός, το οποίο δύναται να χρησιμεύσει ως κατευθυντήρια γραμμή προς αποφυγή και μείωση της παραγωγής πλαστικών απορριμμάτων και της διαρροής τους στο περιβάλλον στην Κύπρο.
4. *Επισημαίνει* ότι κρίνεται αναγκαίο να τεθούν πραγματικοί στόχοι για τη μείωση της κατανάλωσης πλαστικών και της ρύπανσης από μικροπλαστικά, καθώς και για την αύξηση του διαχωρισμού και της ανακύκλωσης πλαστικών.
5. *Τονίζει* ότι η Κύπρος πρέπει να υιοθετήσει μέτρα για την καταπολέμηση της ρύπανσης από πλαστικά, περιλαμβανομένων μέτρων που σχετίζονται με τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή, τα οποία πρέπει να περιλαμβάνουν προσεγγίσεις κυκλικής οικονομίας, και να αναπτύξει και εφαρμόσει εθνικά σχέδια δράσης.
6. *Επισημαίνει* ότι οι εκτιμώμενοι έντεκα εκατομμύρια μετρικοί τόνοι πλαστικού, οι οποίοι εισέρχονται ετησίως στον ωκεανό, θα τριπλασιαστούν κατά τα επόμενα είκοσι (20) χρόνια.
7. *Τονίζει* ότι η Κύπρος ως νησιωτικό κράτος θα επηρεαστεί σε ακόμη μεγαλύτερο βαθμό.
8. *Καλεί* την κυβέρνηση να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την επίτευξη του κοινού στόχου της μείωσης της χρήσης περιττών, αποφευκτέων και προβληματικών πλαστικών και τον τερματισμό της ροής τους στις λίμνες, στα ποτάμια, στους υγροτόπους, στις ακτές και στις θάλασσες.
9. *Καλεί* την κυβέρνηση να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα και να προβεί στις δέουσες ενέργειες προς επίτευξη ουσιαστικής προόδου στην εκπλήρωση των τεθέντων στόχων βιώσιμης ανάπτυξης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ ωραία. Ευχαριστώ πολύ.

Υπάρχουν ομιλητές, ομιλήτριες επί θέματος αρχής;

Ωραία, προχωράμε τότε, αν δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση, για την έγκριση του σχεδίου ψηφίσματος. Ψηφίζουμε ηλεκτρονικά.

Ανακοινώστε τα αποτελέσματα, μόλις είναι έτοιμα, κύριε Γεωργίου.

Ο καθένας ψηφίζει για τον εαυτό του, έτσι;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Παρόντες τριάντα έξι, υπέρ τριάντα έξι, ομόφωνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Είναι ομόφωνο και το σχέδιο ψηφίσματος εγκρίνεται.

Εδώ φτάσαμε στο τέλος της νομοθετικής εργασίας.

Κεφάλαιο Δεύτερο, κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων. Τα προτεινόμενα νομοθετήματα κατατίθενται και παραπέμπονται στις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές σύμφωνα με τον σχετικό κατάλογο που έχει ήδη διανεμηθεί.

(Η κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων)

(Κανονισμοί 11 και 51 του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων)

Νομοσχέδια, κανονισμοί, αποφάσεις, έγγραφα, εκθέσεις	Κατάθεση από	Παραπομπή/ Κοινοποίηση σε
1. Ο περί Συμβούλων-Συνεργατών των Μελών της Κυβέρνησης Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.074-2023).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών, Αξιών και Επιτρόπου Διοικήσεως
2. Ο περί του Εθνικού Συντονιστικού Φορέα για την Καταπολέμηση της Απάτης κατά των Οικονομικών Συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.075-2023).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
3. Ο περί της Συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας εκ μέρους της Κυπριακής Δημοκρατίας και του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων εκ μέρους της Ελληνικής Δημοκρατίας σχετικά με την Αμοιβαία Ακαδημαϊκή Αναγνώριση Πανεπιστημιακών Τίτλων Σπουδών Ανώτατων και Ανώτερων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και άλλων Εγκεκριμένων Ιδρυμάτων (Κυρωτικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.076-2023).	Υπουργό Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων
4. Ο περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων (Ασφάλιση Ευθύνης Έναντι Τρίτου) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.077-2023).	Υπουργό Οικονομικών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού
Προτάσεις νόμου	Κατάθεση από	Παραπομπή σε
1. Ο περί Ιδιωτικών Νοσηλευτηρίων (Έλεγχος Ίδρυσης και Λειτουργίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.057-2023).	Ευθύμιο Δίπλαρο, Σάβια Ορφανίδου και Χαράλαμπο Πάζαρο εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας
2. Ο περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.02.064.058-2023).	Χαράλαμπο Θεοπέμπτου εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών	Κοινοβουλευτική Επιτροπή Περιβάλλοντος

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Τρίτο: Ερωτήσεις και απαντήσεις. Ερωτήσεις δεν υπάρχουν. Οι απαντήσεις έχουν ήδη σταλθεί ηλεκτρονικά.

(Οι απαντήσεις των αρμόδιων υπουργών)

(Έχει διατηρηθεί η ορθογραφία, η στίξη και η σύνταξη των αποστολών.)

Απάντηση ημερομηνίας 6 Ιουνίου 2023 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.02.162, ημερομηνίας 21^{ης} Μαρτίου 2023, του βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου κ. Νίκου Γεωργίου

«Αναφέρομαι στην πιο πάνω ερώτηση και επιθυμώ να σας πληροφορήσω για τα ακόλουθα επί των ερωτημάτων που τίθενται στην επιστολή σας:

(α) Αναφορικά με τον βαθμό καταλληλότητας των χώρων προστασίας του άμαχου πληθυσμού (καταφύγια), σημειώνεται, ότι στα τέλη της δεκαετίας του 1990, οπότε και άρχισε η δημιουργία τους, η πολιτική ηγεσία

επέλεξε τη λύση των ιδιωτικών συμβολαίων με τους ιδιοκτήτες των καταφυγίων. Βάσει των συμβολαίων, οι χώροι εξακολουθούν να ανήκουν στους ιδιοκτήτες τους, οι οποίοι αναλαμβάνουν την υποχρέωση να τα εκκενώσουν/ετοιμάσουν εντός 24ώρου, αφού ειδοποιηθούν προς τούτο.

- (β) Ως προς το δεύτερο ερώτημα, σήμερα υφίστανται γύρω στα 2.200 καταφύγια παγκύπρια, έχοντας αξιοποιήσει το σύνολο σχεδόν των διαθέσιμων υπόγειων χώρων, τα οποία καλύπτουν περίπου το 30% του πληθυσμού χωρίς να είναι εδαφικά δομημένα. Σε παλιούς πυρήνες πόλεων, για παράδειγμα, δεν διατίθενται κατά κανόνα υπόγειοι χώροι, ενώ σε περιοχές παραλιακών ξενοδοχείων, υφίσταται πληθώρα αυτών. Ωστόσο, ο αριθμός των καταφυγίων μειώνεται με την πάροδο του χρόνου, δεδομένου ότι οι ιδιοκτήτες ζητούν την κατάργησή τους και την αξιοποίησή τους με άλλο τρόπο.
- (γ) Επί του ερωτήματος για τον εξοπλισμό, που τοποθετείται στα καταφύγια, σημειώνεται, ότι για τη δημιουργία των καταφυγίων εργάζονταν πέντε πολιτικοί μηχανικοί και τρεις τεχνικοί, και σε αυτά τοποθετούνταν μεταλλικές πόρτες ή και φεγγίτες ασφαλείας, καθώς και ντεπόζιτα νερού. Όπου δεν υπήρχε διαθέσιμη τουαλέτα, τοποθετούνταν πανέλα για την τοποθέτηση τουαλέτας ξερού τύπου, όποτε παρουσιαζόταν η ανάγκη. Το 2016 η δημιουργία καταφυγίων μετονομάστηκε σε χαρακτηρισμό υπόγειων χώρων ως καταφυγίων, δηλαδή σημαίνονταν οι υπόγειοι χώροι χωρίς να γίνεται άλλη εργασία την ίδια περίοδο. Συνεπώς, το προσωπικό που απασχολείτο με τα καταφύγια μετατέθηκε σε επαρχιακές διοικήσεις.
- (δ) Σχετικά με το τέταρτο ερώτημά σας, η επιθεώρηση των καταφυγίων γίνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα, από εθελοντές και υπόχρεους αμυνίτες/αμυνίτριες, μόνο για σκοπούς πληροφόρησης των επαρχιακών διοικήσεων της Πολιτικής Άμυνας. Διευκρινίζεται, ότι δεν μπορεί να γίνει παρέμβαση ή παρατήρηση προς τους ιδιοκτήτες, αφού μοναδική τους υποχρέωση είναι η ετοιμασία των καταφυγίων για χρήση μέσα σε 24 ώρες, αφού ειδοποιηθούν επί τούτου. Μοναδική συντήρηση από την Πολιτική Άμυνα, γίνεται στα μεταλλικά μέρη που τοποθετήθηκαν πριν το 2016, ανάλογα και με τη διαθεσιμότητα των πιστώσεων.
- (ε) Τέλος, όσον αφορά την ενημέρωση που τυγχάνουν οι πολίτες για τους χώρους αυτούς από την Πολιτική Άμυνα, σημειώνεται, ότι στην ιστοσελίδα της Δύναμης υφίσταται πληροφόρηση για τους χώρους των καταφυγίων και γενικά την αυτοπροστασία σε περίπτωση συρράξεων, χωρίς όμως να δημοσιεύονται οι θέσεις των καταφυγίων. Πληροφόρηση για τη θέση των καταφυγίων δίδεται, μέσω της γραμμής του πολίτη (στο τηλ. 22403451) στην οποία οι πολίτες μπορούν, αφού δηλώσουν τη διεύθυνσή τους, να ενημερωθούν για το πλησιέστερό τους καταφύγιο (μέσα σε ακτίνα διακοσίων μέτρων), αν υπάρχει. Επισημαίνεται, ότι πέραν μιας αρχικής προσπάθειας, στα τέλη της δεκαετίας του 1990, δεν έχει γίνει κατανομή πληθυσμού στα καταφύγια, για διάφορους λόγους.

2. Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε περαιτέρω διευκρινίσεις.»

Απάντηση ημερομηνίας 2 Ιουνίου 2023 του Υπουργού Εσωτερικών κ. Κωνσταντίνου Ιωάννου στην ερώτηση με αρ. 23.06.012.02.170, ημερομηνίας 31^{ης} Μαρτίου 2023, της βουλευτού εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας κ. Αλεξάνδρας Ατταλίδου

Σημείωση: Η απάντηση του υπουργού είναι απόρρητη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κεφάλαιο Τέταρτο: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση. Δεν θα προχωρήσουμε σήμερα.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής των Αντιπροσώπων ορίζεται για την Πέμπτη, 15 Ιουνίου 2023, στις 4.00 μ.μ., με ημερήσια διάταξη η οποία θα σας αποσταλεί.

[Στις 9 Ιουνίου 2023 κυκλοφόρησε η ημερήσια διάταξη της τριακοστής συνεδρίας της Δεύτερης Συνόδου της Δωδέκατης Βουλευτικής Περιόδου του σώματος:

Η Πρόεδρος της Βουλής συγκαλεί συνεδρία της ολομέλειας του σώματος την Πέμπτη, 15 Ιουνίου 2023, στις 4.00 μ.μ., με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

1. Ο περί της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Πορτογαλίας για την Ανταλλαγή και Αμοιβαία Προστασία Διαβαθμισμένων Πληροφοριών (Κυρωτικός) Νόμος του 2023. (Αρ. Φακ. 23.01.064.055-2023).
2. Ο περί της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Χασεμιτικού Βασιλείου της Ιορδανίας σχετικά με το Καθεστώς των Δυνάμεών τους (Κυρωτικός) Νόμος του 2023.

(Αρ. Φακ. 23.01.064.068-2023).

3. Ο περί της Συμφωνίας Στρατηγικής Εταιρικής Σχέσης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Κρατών Μελών της, αφενός, και της Ιαπωνίας, αφετέρου, (Κυρωτικός) Νόμος του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.070-2023).

4. Ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος (Τροποποιητικός) (Αρ. 10) Νόμος του 2022.
(Αρ. Φακ. 23.01.063.285-2022).

5. Ο περί Κατωτάτου Ορίου Μισθών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.019-2023).

6. Ο περί Κοινών Ομάδων Έρευνας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023.
(Αρ. Φακ. 23.01.064.061-2023).

ΠΡΟΣ ΑΠΟΣΥΡΣΗ

7. Ο περί Υφυπουργών της Δημοκρατίας Νόμος του 2013.
(Αρ. Φακ. 23.01.054.037-2013).

8. Ο περί Εκχωρήσεως της Ενασκήσεως των Εξουσιών των Απορρεουσών εκ τινός Νόμου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2013.
(Αρ. Φακ. 23.01.054.038-2013).

9. Ο περί της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς (Κυρωτικός) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2015.
(Αρ. Φακ. 23.01.056.119-2015).

10. Ο περί Εμπορικού Δικαστηρίου Νόμος του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.01.059.188-2018).

11. Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.052-2020).

12. Ο περί Δικαστηρίων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.053-2020).

13. Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.070-2020).

14. Ο περί Αρχείου Πληθυσμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.01.062.051-2021).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:

Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1. «Η αναθεωρητική πολιτική της Τουρκίας, η οποία αποσκοπεί στην αλλαγή των ισορροπιών στην ευρύτερη περιοχή, με στόχο να καταστεί ηγεμονική δύναμη, και οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν». (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση των κ. Χρίστου Σενέκη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, Κωστή Ευσταθίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας, και Σταύρου Παπαδούρη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού).
(20.1.2022).
(Αρ. Φακ. 23.05.055.001-2022).

2. «Μεταναστευτικό: Οι διεθνείς υποχρεώσεις της Δημοκρατίας, η ευρωπαϊκή διάσταση και η διαχείριση του θέματος». (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση όλων των κομμάτων).
(22.9.2022).
(Αρ. Φακ. 23.05.055.002-2022).]

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εδώ φτάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας και τώρα κηρύσσω τη λήξη... Παρακαλώ, στις θέσεις μας όλοι, μέχρι να ολοκληρωθεί η συνεδρία της ολομέλειας!

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

Ευχαριστώ πολύ.

(Ωρα λήξης: 5.58 μ.μ.)

**Παρόντες βουλευτές
(αλφαβητικά κατά κόμμα)**

ΔΗΣΥ

Δημητρίου Αννίτα (Πρόεδρος Βουλής)	Κουλλά Ονούφριος
Αλαμπρίτης Πρόδρομος	Μαυρίδης Μάριος
Γεωργιάδης Χάρης	Νεοφύτου Αβέρωφ
Γεωργίου Νίκος	Ορφανίδου Σάβια
Δημητρίου Δημήτρης	Σούπερμαν Θεοδώρου Ρίτα
Δίπλαρος Ευθύμιος	Σύκας Νίκος
Κάρουλλας Γιώργος	Τσιρίδου Φωτεινή
	Χατζηγιάννης Κυριάκος

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Γαβριήλ Γιαννάκης	Νικολάου Μαρίνα
Δαμιανού Άριστος	Πασιουρτίδης Ανδρέας
Καυκαλιάς Αντρέας	Στεφάνου Στέφανος
Κέττηρος Νίκος	Φακοντής Βαλεντίνος
Κουκουμάς Γιώργος	Χριστόφιας Χρίστος
Κώστα Κώστας	Χριστοφίδης Χρίστος
Λουκαΐδης Γιώργος	

ΔΗΚΟ

Ερωτοκρίτου Χριστιάνα	Παντελίδης Χρύση
Κουλίας Ζαχαρίας	Παπαδόπουλος Νικόλας
Μυλωνάς Παύλος	Σαββίδης Χρύσανθος
Ορφανίδης Χρίστος	Σενέκης Χρίστος

ΕΛΑΜ

Ιωάννου Σωτήρης	Χρίστου Χρίστος
Παπαγιάννης Λίνος	

ΕΔΕΚ Σοσιαλιστικό Κόμμα

Αποστόλου Ανδρέας	Σιζόπουλος Μαρίνος
Μυριάνθους Ηλίας	

ΔΗΠΑ-Συνεργασία

Γιακουμή Μιχάλης	Μουσιούπτας Μαρίνος
Καρογιάν Μάριος	Τρυφωνίδης Αλέκος

Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Ατταλίδου Αλεξάνδρα	Παπαδούρης Σταύρος
---------------------	--------------------

Μεμονωμένος σοσιαλιστής βουλευτής

Ευσταθίου Κωστής

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Μαχτεσιάν Βαρτέκς (Αρμενίων)

	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	Σελ.
1.	Έκθεση για την πρόταση νόμου «Ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023», παρατηρήσεις του κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη και ψήφισή της σε νόμο με τον τίτλο «Ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».	1925
2.	Καλωσόρισμα της Προέδρου της Βουλής στους φοιτητές και στις φοιτήτριες που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης στη Βουλή των Αντιπροσώπων.	1928
3.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Εμπορικού Δικαστηρίου και Ναυτοδικείου (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023», ψήφισή του σε νόμο με τον τίτλο «Ο περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Εμπορικού Δικαστηρίου και Ναυτοδικείου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023» και δικαιολόγηση της αποχής από τον κ. Κωστή Ευσταθίου.	1928
4.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί της Ποιότητας του Νερού Ανθρώπινης Κατανάλωσης Νόμος του 2023» και ψήφισή του σε νόμο.	1930
5.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Αιμοδοσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023» και ψήφισή του σε νόμο.	1934
6.	Έκθεση για το νομοσχέδιο «Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022» και την πρόταση νόμου «Ο περί Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2019», αγορεύσεις και συζήτηση (Άριστος Δαμιανού, Κωστής Ευσταθίου, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, Σταύρος Παπαδούρης, Αλέκος Τρυφωνίδης, Ηλίας Μυριάνθους, Μαρίνος Σιζόπουλος, Σωτήρης Ιωάννου, Χάρης Γεωργιάδης, Γιώργος Λουκαΐδης, Νικόλας Παπαδόπουλος, Στέφανος Στεφάνου), απόσυρση της πρότασης νόμου και ψήφιση του νομοσχεδίου σε νόμο.	1937
7.	Σχέδιο ψηφίσματος για την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος και έγκρισή του.	1958
8.	Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων.	1960
9.	Απαντήσεις υπουργών στις ακόλουθες ερωτήσεις βουλευτών:	
-	Χώροι προστασίας του άμαχου πληθυσμού (καταφύγια) στην Κύπρο.	1960
-	Αιτήσεις πολιτογράφησης βάσει του Κυπριακού Επενδυτικού Προγράμματος (απόρρητη απάντηση).	1961
10.	Ημερήσια διάταξη της επόμενης συνεδρίας.	1961
11.	Παρουσίες βουλευτών και αντιπροσώπων θρησκευτικών ομάδων.	1963

Τιμή: €3,50